

מגילת אסתר מפורשת

ביאור קצר משולב

כל הזכויות שמורות © תשע"ד
אין לעשות בחוברת כל שימוש מסחרי
ללא אישור בכתב מהמו"ל

יוצא לאור על ידי

המכון להוצאת ספרי יהדות

דוא"ל לתגובות והערות:
gartner.y@gmail.com

לבירורים: 057-3140065

מגילת אסתר

פרק א

{משתה אחשורוש}

שנת 3395 לבריאת העולם, 3 שנים למלכות אחשורוש מלך פרס ומדי.
57 שנים לאחר חורבן בית המקדש הראשון. (328 לפה"ס).

(א) **וַיְהִי בַיּוֹם אֲחֻשְׁרוּשׁ**, הוא אֲחֻשְׁרוּשׁ הַמֶּלֶךְ
מֵהַדּוֹ וְעַד כּוּשׁ -אפריקה, בסך הכל מלך על שֶׁבַע וְעֶשְׂרִים וּמֵאָה
מְדִינָה: (ב) בַּיּוֹמִים הָהֵם כְּשֶׁבַת הַמֶּלֶךְ אֲחֻשְׁרוּשׁ עַל כֶּסֶּא
מַלְכוּתוֹ אֲשֶׁר בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה -ארמון המלך: (ג) בַּשָּׁנָה שְׁלוֹשׁ
לְמָלְכוֹ, עָשָׂה מִשְׁתֶּה לְכָל שָׂרָיו וְעַבְדָּיו, והזמין את כל חיל
פָּרֶס וּמְדֵי וְאֵת הַפְּרָתִּים -מושלי וְשָׂרֵי הַמְּדִינוֹת וְהוֹשִׁיבֵם לִפְנֵיו:
(ד) וּבַזְּמַן הַמִּשְׁתֶּה פָּתַח אֶת אוצרותיו בְּהִרְאָתוֹ -כדי להראות אֶת עֹשֶׁר
וּבִכָּךְ לְהַרְבּוֹת אֶת כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ וְאֶת יָקָר -כבוד תְּפָאֶרֶת גְּדוּלָּתוֹ
יוֹתֵר מִשָּׂאֵר הַמַּלְכִּים, והמשתה המשיך יָמִים רַבִּים בסך הכל שְׁמוֹנִים
וּמֵאָת יוֹם: (ה) וּבְמִלּוֹאֵת הַיּוֹמִים הָאֵלֶּה עָשָׂה הַמֶּלֶךְ מִשְׁתֶּה
נוֹסֵף לְכָל הָעָם הַנִּמְצָאִים בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה לְמַגְדּוֹל וְעַד קָטָן
מִשְׁתֶּה במשך שֶׁבַע יָמִים, שנערך בַּחֲצַר גִּנַּת בֵּיתוֹ -ארמון
הַמֶּלֶךְ: (ו) מֵעַל הַחֲצַר פָּרְסוּ יָרִיעָה בַּצְּבִיעִי חוֹר -לבן כָּרָפֶס -ירוק

וּתְכַלֶּת, אָחוֹז וקשור לעמודים בְּחִבְלֵי בּוּץ -פשתן וְאַרְגָּמָן -צמר אדום, והעמודים מונחים עַל גְּלִילֵי -בסיס העשוי כֶּסֶף וְעֻמּוּדֵי החצר עשויים שֵׁשׁ - שֵׁשׁ, והסועדים שכבו על מִטּוֹת זָהָב וְכֶסֶף שהיו מונחות עַל רִצְפַּת בֵּהַט וְשֵׁשׁ וְדֹר וְסִחָרַת -סוגי שֵׁשׁ ואבנים יקרות: (ז) וְהַשְׁקוֹת -והיו שותים בְּכִלֵי זָהָב, וְכִלִּים שהשתמשו בכל סעודה, היו מִכֵּלִים שׁוֹנִים מהכלים שהשתמשו בסעודה הקודמת, וַיֵּין מַלְכוּת רַב בֶּיַד הַמֶּלֶךְ בכמות שרק המלך יכול לתת: (ח) וְהִשְׁתַּיָּה בְּדַת -כמנהגו של כל אחד אֵין אֵינֶם אלא שותה כרצונו, כִּי בֶן יֶסֶד -ציוה הַמֶּלֶךְ עַל כָּל רַב בֵּיתוֹ -הממונים על המשתה לַעֲשׂוֹת כְּרָצוֹן אִישׁ וְאִישׁ: (ט) גַּם וְשְׁתִּי הַמַּלְכָּה עָשְׂתָה מִשְׁתֵּה נָשִׁים בתוך בֵּית הַמַּלְכוּת אֲשֶׁר לַמֶּלֶךְ אַחֲשֻׁרוּשׁ:

{סירובו של ושתיו}

(י) בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי בסוף המשתה כָּטוֹב לֵב הַמֶּלֶךְ בַּיּוֹם כשהיה קרוב לשיכרות, אָמַר לְמַהוּמָן בִּזְתָּא חֲרִבּוֹנָא בְּגָתָא וְאַבְגָּתָא זֶתֶר וְכִרְכָּס, שהם שמות שְׁבַעַת הַסְּרִיסִים -משרתיו הקרובים, הַמְּשָׁרְתִים ורואים בקביעות אֶת פְּנֵי הַמֶּלֶךְ אַחֲשֻׁרוּשׁ: (יא) לְהַבִּיא אֶת וְשְׁתִּי הַמַּלְכָּה לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ בְּכֶתֶר מַלְכוּת, כדי לְהִרְאוֹת לְכָל הָעַמִּים וְהַשָּׂרִים אֶת יָפִיָּהּ, שידעו כולם כִּי טוֹבַת מְרֵאָה הִיא: (יב) וְתִמָּאֵן הַמַּלְכָּה וְשְׁתִּי לָבוֹא בְּדָבָר -בציווי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר נִשְׁלַח בְּיַד הַסְּרִיסִים, וַיִּקְצַץ -ויכעס הַמֶּלֶךְ מְאֹד

וַחֲמָתוֹ - וְכַעַסוֹ בַּעֲרָה בּוֹ: (יג) וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לַחֲכָמִים יָדְעִי
הָעֵתִים - הַיּוֹדְעִים כִּיצַד לִהְיוֹת לְפִי הָעֵת וְהַזְמַן, כִּי בֵּן דָּבָר - מִנְהַג
הַמֶּלֶךְ לִהְיוֹת עֹשֶׂה וְלִהְיוֹת לְפָנָיו כָּל יָדְעֵי דָת - חֹק וְדִין כָּל עֵינִי וּמִשְׁפָּט:
(יד) וּבָחַר לִהְיוֹת אֶת הַמִּשְׁפָּט לְפָנָיו וְהַקָּרֵב - הַשְּׂרִים הַכִּי קְרוֹבִים אֵלָיו,
וְאֵלּוֹ שְׁמוֹתֵיהֶם: בְּרִשְׁנָא שְׁתֵּר אֲדָמְתָא תְּרִישִׁישׁ מֶרֶס מֶרֶסְנָא
מְמוּכָן שֶׁהֵם שְׁבַעַת שְׂרֵי פָרֶס וּמְדֵי הַחֲשׁוּבִים בְּיוֹתֵר רֹאֵי פָנָיו
הַמֶּלֶךְ בְּקִבְעוֹת הַיֹּשְׁבִים בְּשׁוּרָה הָרִאשׁוֹנָה בְּמַלְכוּת - בַּעַת כִּינּוֹס
הַמֶּלֶךְ וְהַשְּׂרִים: (טו) בְּדָת - לְפִי הַחֹק מָה לַעֲשׂוֹת בְּמַלְכָּה וְשִׁתִּי עַל
אֲשֶׁר לֹא עָשְׂתָה אֶת מַאֲמַר - צִוּוּי הַמֶּלֶךְ אַחֲשֻׁרוּשׁ שֶׁנִּשְׁלַח
בְּיַד הַסְּרִיסִים:

{גִּזְרֵי דִינָה שֶׁל וְשִׁתִּי}

(טז) וַיֹּאמֶר מְמוּכָן לְפָנָיו - בְּמַעֲמַד הַמֶּלֶךְ וְהַשְּׂרִים לֹא רַק עַל
הַמֶּלֶךְ לְבַדּוֹ עֲוֹתָה - עָשְׂתָה עֲוֹן וְשִׁתִּי הַמַּלְכָּה, כִּי עַל כָּל
הַשְּׂרִים וְעַל כָּל הָעַמִּים אֲשֶׁר בְּכָל מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ
אַחֲשֻׁרוּשׁ: (יז) כִּי - מִפְּנֵי שֶׁבְּקִרְבִּי יֵצֵא - יִתְפָּרֵס דָּבָר מַעֲשֵׂה
הַמַּלְכָּה שֶׁבִּיזְתָה אֶת הַמֶּלֶךְ עַל - לְפָנָיו כָּל הַנָּשִׁים דְּבַר שִׁיגְרוּם גַּם לִהְיוֹן
לְהַבְזוֹת בְּעַלְיָהֶן בְּעֵינֵיהֶן, בְּאִמְרָם אִם הַמֶּלֶךְ אַחֲשֻׁרוּשׁ
אָמַר לְהַבִּיא אֶת וְשִׁתִּי הַמַּלְכָּה לְפָנָיו וְלֹא בָאָה, כָּל שֶׁכֵּן שֶׁגַּם
אֲנִי לֹא צָרִיכָה לִהְיוֹת לְדַבְרִי בְּעַלְיָה: (יח) וְהַיּוֹם - שֶׁהָרִי מֵהַיּוֹם הַזֶּה וְהַלֵּאָה
תִּאֲמַרְנָה שְׂרֹת פָּרֶס וּמְדֵי אֲשֶׁר שָׁמְעוּ אֶת דְּבַר סִירּוּבָה שֶׁל

הַמֶּלֶכָּה לַשְּׁמוּעַ לַמֶּלֶךְ לְכָל שְׂרֵי הַמֶּלֶךְ שֶׁגַם הֵם לֹא צְרִיכִים לַשְּׁמוּעַ
 לָהֶם, וְכִדִּי -דָּבָר שִׁיגְרוּם בְּזִיוֹן רַב לְכָל הַשְּׂרִים וְקִצְּף וְכַעַס מִצְדָּם: (יט)
 אִם עַל הַמֶּלֶךְ נִרְאָה הָרַעיוֹן שֶׁאֵינִי מִצִּיעַ טוֹב, יֵצֵא דְבַר מַלְכוּת -צו
 מַלְכוּתִי מִלְּפָנָיו וְיִכְתֹּב חֹק חֹדֶשׁ בְּדַתִּי -בְּחֻקֵּי פָּרֶס וּמְדִי וְלֹא
 יַעֲבֹר -שֶׁלֹּא נִתֵּן לְבַטְלוֹ, כִּי מִפְּנֵי אֲשֶׁר לֹא תָבוֹא וְשִׁתִּי לְפָנָי
 הַמֶּלֶךְ אַחֲשֹׁרוּשׁ תִּהְיֶה, וּמַלְכוּתָהּ יִתֵּן הַמֶּלֶךְ לְרַעוּתָהּ -לֵאשָׁה
 אַחֶרֶת הַטּוֹבָה מִמֶּנָּה: (כ) וְנִשְׁמַע -וְכֹאשֶׁר יִתְפָּרֶסם פְּתָגָם -דָּבָר
 הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה בְּמַלְכָּה וְשִׁתִּי בְּכָל מַלְכוּתוֹ יִדְעוּ כֹלָם כִּי רַבָּה
 גְּדוּלָּה וְחִמּוּדָה הִיא עֹנֶשֶׁה שֶׁל וְשִׁתִּי, וְאֵז וְכָל הַנָּשִׁים יִתְּנוּ יָקָר -כְּבוֹד
 לְבַעֲלֵיהֶן לְמַגְדוֹל -בֵּין אִם בַּעֲלָה חֲשׁוֹב וְעַד קָטָן -אוֹ שֶׁהוּא פְחוֹת
 חֲשׁוֹב: (כא) וְיִיטֵב הַדְּבָר בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ וְהַשְּׂרִים וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ
 כְּדָבָר מִמּוֹכֵן: (כב) וַיִּשְׁלַח סִפְרִים -אֲגָרוֹת אֶל כָּל מְדִינוֹת
 הַמֶּלֶךְ אֶל מְדִינָה וּמְדִינָה בְּכַתְּבָהּ -בְּאוֹתִיּוֹת שֶׁלֹּא וְאֶל עַם וְעַם
 בְּלִשׁוֹנוֹ -בְּשִׁפְהָ שֶׁלּוֹ לְהִיטֵן כָּל אִישׁ שִׁרְרָה -מוֹשֵׁל בְּבֵיתוֹ וּמְדָבָר -
 וְכֹפֶה אֶת אִשְׁתּוֹ לְדָבָר בְּלִשׁוֹן עַמּוֹ:

פרק ב

{חִפּוּשׁ מַלְכָּה חֲדָשָׁה}

(א) אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּשָׁנָה -כֶּשֶׁנִּרְגַע חֲמַת -כַּעֲסוֹ
 שֶׁל הַמֶּלֶךְ אַחֲשֹׁרוּשׁ זָכַר אֶת וְשִׁתִּי וְאֶת אֲשֶׁר עָשָׂתָה וְאֶת

אֲשֶׁר נִגְזַר עָלֶיהָ שְׁתֵּהָרַג, הַצֵּטֶעַר עַל מַה שִּׁקְרָה: (ב) וַיֹּאמְרוּ נַעֲרֵי
הַמֶּלֶךְ מִשְׁרָתָיו יִבְקְשׁוּ לַמֶּלֶךְ נְעֻרוֹת בְּתוּלוֹת טוֹבוֹת
מֵרָאָה: (ג) וַיִּפְקֹד -וַיִּמְנָה הַמֶּלֶךְ פְּקִידִים בְּכָל מְדִינוֹת מַלְכוּתוֹ,
וַיִּקְבְּצוּ אֶת כָּל נְעָרָה בְּתוּלָה טוֹבָה מֵרָאָה אֶל שׁוֹשֵׁן
הַבִּירָה, אֶל בֵּית הַנָּשִׁים אֶל יָד -לִידֵי הַגָּא סָרִיס -מִשְׁרַת הַמֶּלֶךְ
שֶׁתִּפְקִידוֹ הִיָּה לְהִיּוֹת שֹׁמֵר הַנָּשִׁים וְנִתְּנוֹן לָהֶן תִּמְרוּקִיָּהֶן כְּדֵי לִפּוֹת
עֲצָמוֹן: (ד) וַהֲנַעֲרָה אֲשֶׁר תִּיטֵב -תִּמְצָא חֵן בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ תִּמְלֹךְ
תַּחַת וְשֵׁתִי וַיִּיטֵב הַדָּבָר בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ וַיַּעַשׂ כֵּן:

{בְּחִירַת אֶסְתֵּר לַמַּלְכָּה}

שנת 3339 לבריאת העולם, 7 שנים למלכות אחשורוש

(ה) אִישׁ יְהוּדִי הָיָה בְּשׁוֹשֵׁן הַבִּירָה וּשְׁמוֹ מָרְדֳּכָי בֶּן יָאִיר בֶּן
שִׁמְעִי בֶּן קִישׁ אִישׁ יְמִינִי -מִשְׁבֵּט בְּנִימִין: (ו) אֲשֶׁר הִגְלָה
מִירוּשָׁלַיִם לֵאחֲרֵי חֹרֶבֶן בֵּית רָאשׁוֹן עִם הִגְלָה אֲשֶׁר הִגְלָתָה עִם
יְכָנְיָה מֶלֶךְ יְהוּדָה אֲשֶׁר הִגְלָה נְבוּכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל: (ז)
וַיְהִי אַמֶּן -אִמְץ וּגִידֵל אֶת הַדָּסָה וּבִפְרָסִית הִיא נִקְרָאת אֶסְתֵּר
שֶׁהִיָּתָה בֶּת דָּדוֹ כִּי אֵין לָהּ אָב וְאִם, וַהֲנַעֲרָה יִפְתָּ תֹאֵר
וְטוֹבָת מֵרָאָה, וּבְמוֹת אָבִיהָ וְאִמָּהּ לְקַחְתָּ מָרְדֳּכָי לֹו לְבֵת:
(ח) וַיְהִי בְּהַשְׁמַע דָּבָר -צֹוִי הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ -הַחֹזֵק לְהַבִּיא נְעֻרוֹת לַמֶּלֶךְ
וּבְהַקְבֵּץ נְעֻרוֹת רַבּוֹת אֶל שׁוֹשֵׁן הַבִּירָה אֶל יָד הַגִּי וְתִלְקַח
בְּכַפִּיָּה אֶסְתֵּר אֶל בֵּית הַמֶּלֶךְ אֶל יָד -לִידֵי הַגִּי שֶׁהִיָּה שֹׁמֵר

הַנָּשִׁים: (ט) וְהַיֵּטֵב הַנֶּעֱרָה אֶסְתֵּר בְּעֵינָיו לֵהוֹיֹת מַלְכָּה וְהַשָּׂא חֶסֶד
 לְפָנָיו -הִתְנַהֵּג עִמָּה בְּחֶסֶד, וַיְבַהֵל -וימָהַר לְהַבִּיא אֶת הַמְּרוּקִיָּה וְאֶת
 מְנוּחָהּ -הָאוֹכֵל הָרָאוּי לָתֵת לָהּ וְאֶת שְׁבַע הַנֶּעֱרֹת שִׁישְׁרֹתוֹ אוֹתָהּ
 הָרָאוּיֹת לָתֵת לָהּ -הַטּוֹבוֹת בְּיוֹתֵר, וְהַבִּיאִם מִבֵּית הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁנָה -
 וַיַּעֲבִיר אוֹתָהּ וְאֶת נֶעֱרֹתֶיהָ לְטוֹב -לְמִקּוֹם הַטּוֹב בְּיוֹתֵר בְּבֵית הַנָּשִׁים:
 (י) וְאִם שֶׁהַפְּצִירוֹ בָּהּ, בְּכָל זֹאת לֹא הִגִּידָה -גִּילָתָהּ אֶסְתֵּר אֶת עַמָּהּ
 וְאֶת מוֹלַדְתָּהּ, כִּי מְרִדְכִי צָוָה עָלֶיהָ אֲשֶׁר לֹא תִגִּיד: (יֵא)
 וּבְכָל יוֹם וַיּוֹם מְרִדְכִי מִתְּהַלֵּךְ לְפָנָיו חָצֵר בֵּית הַנָּשִׁים לְדַעַת
 אֶת שְׁלוֹם אֶסְתֵּר וּמָה יַעֲשֶׂה בָּהּ:

(יב) וּבַהֲגִיעַ תֵּר נֶעֱרָה וְנֶעֱרָה לְבֹא אֶל הַמֶּלֶךְ אַחֲשֹׁרוּשׁ
 מִקֵּץ הַיּוֹת לָהּ -בִּסּוּף הַתְּהַלֵּךְ שֶׁאִמְרָה לַעֲבוֹר בְּדַת -כְּפִי שְׁדוּרֵשׁ הַחוּק
 מִהַנָּשִׁים לַעֲשׂוֹת הַכְּנוּת בַּמֶּשֶׁךְ שָׁנִים עֶשֶׂר חֹדֶשׁ, כִּי כֵן יִמְלָאוּ יָמֵי
 מְרוּקִיָּהּ שִׁשָּׁה חֳדָשִׁים בְּשָׁמֶן הַמֶּר וְשִׁשָּׁה חֳדָשִׁים בְּבִשְׁמִים
 וּבִתְמָרוֹקֵי הַנָּשִׁים: (יג) וּבָזָה -בִּסּוּף תְּקוּפָה זוֹ הַנֶּעֱרָה בָּאָה אֶל
 הַמֶּלֶךְ, אֶת כָּל אֲשֶׁר תִּאֲמַר -תִּבְקֹשׁ יִנָּתֵן לָהּ לְבֹא עִמָּהּ
 מִבֵּית הַנָּשִׁים עַד בֵּית הַמֶּלֶךְ: (יד) בָּעֶרֶב הִיא בָּאָה לַמֶּלֶךְ
 וּבִבְקָר הִיא שָׁבָה אֶל בֵּית הַנָּשִׁים שְׁנֵי אֵל יָד -לִידֵי שַׁעֲשֻׁגוֹ
 סָרִיס -מִשְׁרַת הַמֶּלֶךְ שֶׁתִּפְקִידוֹ הִיָּה לִהְיוֹת שֹׁמֵר הַפִּילֹגְשִׁים שֶׁל הַמֶּלֶךְ
 לֹא תִבּוֹא עוֹד אֶל הַמֶּלֶךְ כִּי אִם חָפֵץ -יִרְצָה בָּהּ הַמֶּלֶךְ
 וְנִקְרָאָה בְּשֵׁם:

(טו) וּבַהֲגִיעַ תֵּר אֶסְתֵּר בֵּת אֲבִיחַיִל שֶׁהִיא דִּד מֶרְדֳּכָי אֲשֶׁר לָקַח לוֹ אֶת אֶסְתֵּר לְבֵת לְבוֹא אֶל הַמֶּלֶךְ, לֹא בִקְשָׁה דָּבָר כִּי אִם אֶת אֲשֶׁר יֹאמַר הִגִּי סֵרִיס הַמֶּלֶךְ שֹׁמֵר הַנָּשִׁים, וְתָהִי אֶסְתֵּר נִשְׂאֵת חֵן בְּעֵינַי כָּל רֹאֲיָהּ: (טז) וְתִלְקַח בַּכִּפִּיָּה אֶסְתֵּר אֶל הַמֶּלֶךְ אַחֲשֹׁרוּשׁ אֶל בֵּית מַלְכוּתוֹ בַּחֹדֶשׁ הָעֲשִׁירִי מִמְּנִין הַחוּדָשִׁים שֶׁמֵּתַחִיל בְּנִסָּן הוּא הַנִּקְרָא חֹדֶשׁ טִבַּת בִּשְׁנַת שִׁבְעֵי לְמַלְכוּתוֹ: (יז) וַיֵּאָהֵב הַמֶּלֶךְ אֶת אֶסְתֵּר יוֹתֵר מִכָּל הַנָּשִׁים, וְתִשָּׂא חֵן וְחֹסֶד לִפְנָיו אִף יוֹתֵר מִכָּל הַבְּתוּלֹת, וַיֵּשֶׂם כֶּתֶר מַלְכוּת בְּרֹאשָׁהּ וַיְמַלִּיכָהּ תַּחַת וְשָׂתִי: (יח) וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ מִשְׁתֶּה גָדוֹל לְכָל שָׂרָיו וְעַבְדָּיו, וַעֲשֵׂה אֶת מִשְׁתֶּה לַרְגַל הַמַּלְכֻת אֶסְתֵּר וְהַנָּחָה מִמָּסִים לְמַדִּינֹת עֲשָׂה, וַיִּתֵּן לָהֶם מִשְׂאֵת -מִתְּנוֹת כֶּיֶד הַמֶּלֶךְ: (יט) לֵאחֹר שַׁעֲמָדָה אֶסְתֵּר בְּסִירוּבָהּ לִגְלוּת אֶת עִמָּה וּבַהֲקָבִץ -הַמֶּלֶךְ מִצֹּהֶה לְהַבִּיא אֵלָיו נַעֲרוֹת בְּתוּלוֹת שְׁנִית אוֹלֵי יִמְצֹא מַלְכָּה יוֹתֵר מִיּוֹחֶסֶת וּמֶרְדֳּכָי יֵשֵׁב בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ כְּדִי לְהַזְכִּיר לְאֶסְתֵּר שֶׁלֹּא תִגְלֶה אֶת עִמָּה: (כ) וּבְכָל זֹאת אֵין אֶסְתֵּר מַגִּידַת מַהִּי מוֹלְדֶּתָהּ וְאֶת עִמָּה כְּאֲשֶׁר צִוָּה עָלֶיהָ מֶרְדֳּכָי וְאֶת מֵאֲמַר -כֹּל מַה שֶּׁמֶרְדֳּכָי מִבְּקֵשׁ מִמֶּנָּה אֶסְתֵּר עֲשֵׂה כְּאֲשֶׁר הִיתָה בְּאַמְנָה -בְּזִמְנוֹ שֶׁאִימָץ אוֹתָהּ וְהִיתָה אֶתָּו:

{נִסְיוֹן הַתְּנַקְשׁוֹת בַּמֶּלֶךְ}

(כא) בְּיָמִים הָהֵם וּמֶרְדֳּכָי יֵשֵׁב בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ קֶצֶף -כַּעֲסוֹ עַל הַמֶּלֶךְ בְּגִתָּן וְתַרְשׁ שֶׁהָיוּ שְׁנֵי סֵרִיסִי -מִשְׁרָתָיו שֶׁל הַמֶּלֶךְ וְהָיוּ

מִשְׁמְרֵי הַסֵּף - פתח בית המלך וַיִּבְקְשׁוּ לְשַׁלַּח יָד בַּמֶּלֶךְ
אַחֲשֹׁרֶשׁ להורגו על ידי נתינת רעל באוכל: (כב) וַיִּוָּדַע הַדָּבָר
לְמָרְדֳּכָי שדיברו בניהם בשפה זרה וחשבו שמרדכי אינו מבין, אבל מרדכי
הבין את שפתם וַיִּגֵּד לְאַסְתֵּר הַמַּלְכָּה מה הם זוממים לעשות,
וְתֹאמֶר אֶסְתֵּר לַמֶּלֶךְ בְּשֵׁם מָרְדֳּכָי: (כג) וַיִּבְקֶשׁ - ויבררו אם אכן
הַדָּבָר נכון, וַיִּמָּצֵא הַדָּבָר אמת, וַיִּתְּלוּ שְׁנֵיהֶם עַל עֵץ, וַיִּכְתֹּב
שִׁמְרָדְכִי הַצִּיל אֶת חַיֵּי הַמֶּלֶךְ בְּסֵפֶר דְּבָרֵי הַיָּמִים אשר נמצא תמיד לְפָנָי
הַמֶּלֶךְ:

פרק ג

{גְּדוּלַת הַמֶּן וְשִׁנְאָתוֹ אֶת מָרְדֳּכָי}

שנת 3404 לבריאת העולם, 12 שנה למלכות אחשורוש.

(א) אַחֵר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה גָּדַל בַּעוֹשֵׁר הַמֶּלֶךְ
אַחֲשֹׁרֶשׁ אֶת הַמֶּן בֶּן הַמֶּדְתָּא ממשפחת הָאֲגָגִי, וַיִּנְשְׂאֵהוּ - נתן
לו כבוד רב וַיִּשֶׂם אֶת כֶּסֶּאוֹ - מנהו כשר הבחיר ביותר מֵעַל כָּל
הַשָּׂרִים אֲשֶׁר אֵתוֹ: (ב) וְכָל עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ
כֹּרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים לְהַמֶּן כִּי בֶן צֹהַל לוֹ - בשבילו הַמֶּלֶךְ שֹׁחֲבָה
לְהִשְׁתַּחֲוֹת לוֹ, וּמָרְדֳּכָי לֹא יִכְרַע וְלֹא יִשְׁתַּחֲוֶה משום שהמן עשה
עִצְמוֹ אִלִּיל: (ג) וַיֹּאמְרוּ עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ
לְמָרְדֳּכָי מִדּוּעַ אַתָּה עוֹבֵר אֶת מִצְוַת הַמֶּלֶךְ ואינך משתחוה

להמן: (ד) וַיְהִי כִּפְאֲמָרָם אֵלָיו בְּכָל יוֹם וַיּוֹם וְהִתְרוּ בּוֹ שְׁחוּבָה עָלָיו לְקִיִּים
 צוּי הַמֶּלֶךְ, וּבְכָל זֹאת וְלֹא שָׁמַע אֲלֵיהֶם, וּלְכֵן הִחְלִיטוּ לְהִלְשִׁין עָלָיו
 וַיִּגִּדּוּ לְהֶמֶן לְרֹאוֹת הַיַּעֲמָדוֹ דְּבָרֵי מֶרְדֵּכִי שֶׁאִמַּר שֶׁלְעוֹלָם לֹא
 יִשְׁתַּחֲוֶה בִּי הַגִּיד לָהֶם אֲשֶׁר הוּא יְהוּדִי וְאִסּוּר לוֹ לְהִשְׁתַּחֲוֹת לַעֲבֹדָה
 זָרָה, וּמַחֲוִיב אִף לְמַסּוֹר נַפְשׁוֹ עַל כֵּךְ: (ה) וּמִיד הַמֶּן בִּדֵּק אֶת הַטַּעֲנָה וַיֵּרָא
 הֶמֶן כִּי אֵין מֶרְדֵּכִי בִּדְעָה וּמִשְׁתַּחֲוֶה לוֹ וַיִּמְלֵא הֶמֶן חֲמָה -
 כַּעַס עַל מֶרְדֵּכִי: (ו) וְאִזּוֹ הִחְלִיט הַמֶּן לְהַרְגוֹ אֶת מֶרְדֵּכִי, אֲלֵא וַיִּבֶז - שֶׁהִיָּה זֶה
 נִרְאָה עוֹנֵשׁ מִדִּי קֵל בְּעֵינָיו לְשַׁלַּח יָד בְּמֶרְדֵּכִי לְבַדּוֹ, כִּי הַגִּידוּ לוֹ
 אֶת עַם מֶרְדֵּכִי שֶׁהוּא יְהוּדִי וּלְכֵן אִינוֹ מִשְׁתַּחֲוֶה לוֹ, וּמִשּׁוֹם כֵּךְ וַיִּבְקֹשׁ
 הֶמֶן לְהַשְׁמִיד אֶת כָּל הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר בְּכָל מְלָכוֹת
 אַחֲשֻׁרוֹשׁ עַם מֶרְדֵּכִי: (ז) אֶת הַתּוֹכְנִית לְהַשְׁמִיד אֶת הַיְּהוּדִים הַתְּחִיל
 לְתַכְנֵן בִּ"ג בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן לַמִּנִּין הַחוֹדָשִׁים שֶׁהוּא חֹדֶשׁ נִסָּן בְּשָׁנָה
 שְׁתִּיתִים עֶשְׂרֵה לַמֶּלֶךְ אַחֲשֻׁרוֹשׁ, וְאֶחָד מִחֲכָמָיו הַפִּיל פּוֹר,
 שְׁפִירוֹשׁוֹ בַּעֲבֵרִית הוּא נִקְרָא הַגּוֹרֵל לִפְנֵי - לְבַקֵּשׁת הֶמֶן. וַעֲשֵׂה שְׁנֵי
 גּוֹרֵלוֹת לְדַעַת אֶת הַתֹּאֲרִיךְ הַמֵּתָאִים בִּיּוֹתֵר לְבַצֵּעַ אֶת הַהַשְׁמָדָה, גּוֹרֵל רִאשׁוֹן
 מִיּוֹם לַיּוֹם - לְדַעַת אִיזָה יוֹם בַּחוֹדֶשׁ הוּא הַכִּי מֵתָאִים, גּוֹרֵל שְׁנִי וּמִחֹדֶשׁ
 לַחֹדֶשׁ - אִיזָה חוֹדֶשׁ הַכִּי מֵתָאִים לְהַשְׁמִיד בּוֹ אֶת הַיְּהוּדִים, וְעַלֵּה בַּגּוֹרֵל חוֹדֶשׁ
 שְׁנַיִם עָשָׂר הוּא חֹדֶשׁ אֲדָר בְּיוֹם י"ג בּוֹ:

(הַתּוֹכְנִית לְהַשְׁמִידָה הָעַם הַיְּהוּדִי)

(ח) וַיֹּאמֶר הֶמֶן לַמֶּלֶךְ אַחֲשֻׁרוֹשׁ יִשְׁנֹו עִם אֶחָד מִפְּזָר וּמִפְּרָד
 בֵּין הָעַמִּים בְּכָל מְדִינֹת מְלָכוֹתָ וְדִתִּיהֶם - חֻקֵּיהֶם שְׁנֹת

מִכָּל עַם וְאֶת דָּתִי -חוקי הַמֶּלֶךְ אֵינָם עֲשִׂים וְלִמְלֶכֶךְ אֵין שׁוּה לְהִנִּיחָם מִשׁוּם שְׂאִינָם תּוֹרֵמִים וּמוֹעִילִים לְשׁוּם דְּבַר: (ט) אִם עַל הַמֶּלֶךְ נִרְאָה הִרְעִיּוֹן טוֹב יִכְתֹּב אֲגָרוֹת וְיִשְׁלַח לְכָל הַמְּדִינֹת לְאַבְדָּם -להשמידם מִן הָעוֹלָם, וּבִנְוָגַע לְמִיָּמֹן הַמִּבְצָע וְעֲשֶׂרֶת אֲלָפִים כֶּכֶר כֶּסֶף אֲשָׁקוּל וְאִשִּׁיג סָכּוּם זֶה עַל יְדֵי עֲשֵׂי הַמֶּלֶךְ אֲכָה שִׁיבְצֵעוּ אֶת הַחִיסוּל וְיֵאֱסֹפוּ אֶת רִכּוּשׁ הַנִּרְצָחִים לְהִבְיֵא אֶל גִּנְזֵי -אוצר הַמֶּלֶךְ: (י) מִיד וְיִסֵּר הַמֶּלֶךְ אֶת טִבְעֵתוֹ עִם הַחוֹתֶמֶת מֵעַל יָדוֹ וְיִתְּנָהּ לְהֶמֶן בֶּן הַמְּדִתָּא מִמִּשְׁפַּחַת הָאֲגָגִי צֶדֶק -העוֹשֶׂה צְרוּת לַעַם הַיְּהוּדִים שִׁיחֲתוּם עַל צו מַלְכוּתִי בַּעֲנִין: (יא) וְיֹאמֶר הַמֶּלֶךְ לְהֶמֶן, הַכֶּסֶף נָתַן לְךָ וְהָעַם לַעֲשׂוֹת בּוֹ כְּטוֹב בְּעִינֶיךָ:

(יב) וְיִקְרְאוּ סִפְרֵי -הַמִּמּוֹנִים עַל כְּתִיבַת אֲגָרוֹת הַמֶּלֶךְ בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן הוּא חֹדֶשׁ נִסָּן בְּשָׁלוֹשָׁה עָשָׂר יוֹם בּוֹ, וְיִכְתֹּב כָּכָל אֲשֶׁר צִוָּה הֶמֶן אֶל אַחֲשֻׁדְרֶפְנִי -הַשְּׂרִים הַבְּחִירִים שֶׁל הַמֶּלֶךְ וְאֶל הַפָּחוֹת -הַשְּׂרִים אֲשֶׁר מִמּוֹנִים עַל כָּל מְדִינָה וּמְדִינָה וְאֶל שָׂרֵי -נְצִיגֵי כָל עַם וְעַם וְיִשְׁלַח לְכָל מְדִינָה וּמְדִינָה כְּכַתְּבָהּ -בְּאוֹתִיּוֹת שֶׁלָּה וְעַם וְעַם כְּלָשׁוֹנוֹ -בְּשִׁפְהָ שֶׁלּוֹ בְּשֵׁם הַמֶּלֶךְ אַחֲשֻׁרֶשׁ, נִכְתֵּב וְנִחְתָּם בְּטִבְעַת הַמֶּלֶךְ: (יג) וְנִשְׁלָחוּ סִפְרֵים -אֲגָרוֹת בְּיַד הָרָצִים -הַדּוֹרִים אֶל כָּל מְדִינֹת הַמֶּלֶךְ שִׁישׁ לְהַשְׁמִיד לְהַרְגׁ וּלְאַבֵּד אֶת כָּל הַיְּהוּדִים מִנְּעַר וְעַד זָקֵן טָף וְנָשִׁים בְּיוֹם אֶחָד, בְּשָׁלוֹשָׁה עָשָׂר לְחֹדֶשׁ שְׁנִים עָשָׂר הוּא חֹדֶשׁ אֲדָר וְשִׁלְלָם -מִמּוֹנֵם שֶׁל הַיְּהוּדִים יִהְיֶה לְבוֹז לְרוֹצְחִים כִּשְׂכָר עַל הַשְׁלֵמַת הַמִּשְׁמָחָה: (יד)

פֶּתֶשְׁגֵן -נוסח הַכֶּתֶב באגרות הוא שיש לְהַנִּתֵן דָּת -חוק בְּכָל מְדִינָה וּמְדִינָה גְלוּי -באופן שיתפרסם הדבר לְכָל הָעַמִּים לְהִיּוֹת עֲתִדִים -מוכנים ומזומנים לְיוֹם הַזֶּה לְבִיצוּעַ הַמְּשִׁימָה: (טו) ואכן הָרָצִים -הדוורים יֵצְאוּ דְחוּפִים -במהירות בְּדָבָר -בפקודת הַמֶּלֶךְ וְהָדָת - והחוק נִתְּנָה -נתפרסם מיד בְּשׁוֹשֵׁן הַבִּירָה וְהַמֶּלֶךְ וְהָמֶן יֵשְׁבוּ לְשִׁתּוֹת לרגל פרסום התוכנית וְהָעִיר שׁוֹשֵׁן מקום מושב היהודים, היתה נְבוּכָה -במבוכה ובלבול:

פרק ד

{זַעֲקַת מֶרְדֵּכִי וּבִקְשַׁת הָעֲזָרָה מֵאֶסְתֵּר}

(א) וּמֶרְדֵּכִי יָדַע אֶת כָּל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה וַיִּקְרַע מֶרְדֵּכִי אֶת בְּגָדָיו וַיִּלְבֹּשׁ שָׁק וְאַפֵּר וַיֵּצֵא בְּתוֹךְ הָעִיר וַיִּזְעַק זַעֲקָה גְדֹלָה וּמָרָה: (ב) וַיָּבֹא עַד לִפְנֵי שַׁעַר הַמֶּלֶךְ כִּי אֵין רְאוּי לָבֹא אֶל שַׁעַר הַמֶּלֶךְ בְּלָבוֹשׁ שָׁק מִשּׁוֹם כְּבוֹד הַמְּלָכוֹת: (ג) וּבְכָל מְדִינָה וּמְדִינָה מְקוֹם אֲשֶׁר דָּבָר גָּזַרְתָּ הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ -וחוק השמדת היהודים מִגֵּיעַ אֲבָל גְּדוֹל לַיהוּדִים וְצוֹם וּבְכִי וּמִסְפָּד -עצרת תפילה וקִיּוֹת שָׁק וְאַפֵּר יֵצַע -יונח על הארץ לָרַבִּים שִׁיִּשְׁבוּ עָלָיו:

(ד) וַתְּבֹאֲנָה נְעֻרוֹת -משרתות אֶסְתֵּר וְסָרִיסָה -המשרתים ששלח לה המלך וַיִּגִּדּוּ לָהּ שִׁמְרָכִי מִסְתַּבֵּב בְּבָגְדִים קְרוּעִים וּבְגַד שָׁק, וַתִּתְחַלְחַל -ותזדעזע הַמֶּלֶכָה מְאֹד לִמְשַׁמַּע הַדְּבָרִים וַתִּשְׁלַח

בגדים להלביש את מרדכי ולהסיר שֶׁקוֹ מֵעָלָיו אמנם מרדכי סירב להצעה ולא קבל את הבגדים: (ה) וּתְקַרְא אֶסְתֵּר לַהֲתֵךְ שהיה אחד מִסָּרִיסֵי -ממשרתי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר הָעֵמִיד לִפְנֵיהָ לשרת אותה וּתְצַוֶּהוּ ללכת על -אל מֶרְדֳּכָי לדבר איתו כדי לִדְעַת מָה זֶה שלבש שק וְעַל מָה זֶה שלא קיבל את הבגדים:

(ו) וַיֵּצֵא הֶתֶךְ אֶל מֶרְדֳּכָי אֶל רְחוֹב הָעִיר אֲשֶׁר לִפְנֵי שַׁעַר הַמֶּלֶךְ: (ז) וַיַּגֵּד לוֹ מֶרְדֳּכָי אֵת כָּל אֲשֶׁר קָרָהוּ עִם הַמֶּן שֶׁלֹּא הִסְכִּים לִהְיוֹת לוֹ וְאֵת פֶּרֶשֶׁת -פִּירֵשׁ וְהִסְבִּיר לוֹ אֵת עֲנִיִּן הַכֶּסֶף אֲשֶׁר אָמַר הַמֶּן לְשָׁקוֹל עַל גִּנְזֵי הַמֶּלֶךְ שֶׁהָכֵל כְּדִי אֵת לִמְמֵן אֵת מַה שְׂרוּצָה לַעֲשׂוֹת בִּיהוּדִים לְאַבְדֵם -להשמידם: (ח) וְאֵת פֶּתֶשֶׁן -נוסח בְּתַב הַדָּת -החוק אֲשֶׁר נָתַן בְּשׁוֹשָׁן שְׂתוּכְנוּ הוּא שְׂצִירִךְ לְהַשְׁמִידֵם, וְכֵן נָתַן לוֹ הָעֵתֶק שֶׁל הַחֹק לְהִרְאוֹת אֵת הַדָּבָר לְאַסְתֵּר וּלְהַגִּיד לָהּ שֶׁכֵּתֵב זֶה נִשְׁלַח כְּבֵר לְכָל הַמְּדִינוֹת וּלְצֻוֹת עָלֶיהָ לִבְקֹשׁ מִמֶּנָּה לָבוֹא אֶל הַמֶּלֶךְ כְּדִי לְהִתְחַנֵּן לוֹ וּלְבַקֵּשׁ מִלְּפָנָיו הַצִּלָּה עַל עַמָּהּ: (ט) וַיָּבֹא הֶתֶךְ וַיַּגֵּד לְאַסְתֵּר אֵת דְּבָרֵי מֶרְדֳּכָי:

(י) וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר לַהֲתֵךְ וּתְצַוֶּהוּ ללכת שׁוֹב אֶל מֶרְדֳּכָי וְלֹאמַר לוֹ כִּי: (יא) כָּל עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ וְעַם -ואנשי כָּל הַמְּדִינוֹת הַמֶּלֶךְ יוֹדְעִים אֲשֶׁר כָּל אִישׁ וְאִשָּׁה אֲשֶׁר יָבֹא אֶל הַמֶּלֶךְ אֶל הַחֲצֵר הַפְּנִימִית מִקּוֹם מוֹשֵׁב הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר לֹא יִקְרָא -שֶׁלֹּא הוֹזְמָן עַל יְדֵי הַמֶּלֶךְ

אֶחָת דָּתוֹ -הַחֹק קֹבֵעַ שִׁישׁ לְהִמִּית אוֹתוֹ מִיָּד, לְבַד -חוּץ מֵאַשֶּׁר
יוֹשִׁיט לוֹ הַמֶּלֶךְ אֶת שַׂרְבִּיט הַזֶּהב וְחִיָּה, וְאֲנִי לֹא נִקְרָאתִי
לָבוֹא אֶל הַמֶּלֶךְ זֶה שְׁלוֹשִׁים יוֹם וְכִנְרָאָה בִּקְרוֹב יִקְרָא לִי הַמֶּלֶךְ, לִכֵּן
כְּדֹאִי לִהְיוֹתִין וְחָבַל לִהְיוֹתִי: (יב) וַיִּלְכוּ וַיִּגְדְּלוּ מִשְׁרָתִי הַמַּלְכָּה לְמַרְדֳּכָי
אֶת דְּבָרֵי אֶסְתֵּר:

(הַתְּגִיִּסוֹת אֶסְתֵּר לְטוֹבַת עַמָּהּ)

(יג) וַיֹּאמֶר מַרְדֳּכָי לְהָשִׁיב אֶל אֶסְתֵּר וְכך לומר לה אֶל תִּדְמִי -
תַּחֲשָׁבִי בְּנִפְשְׁךָ שֶׁתַּצְלִי לְהַמְלִיט וְלִהְיוֹנֵצֵל בְּבֵית הַמֶּלֶךְ יוֹתֵר מִכָּל
שָׂאֵר הַיְּהוּדִים: (יד) כִּי אִם הִחַרְשׁ תִּחְרִישִׁי וְלֹא תִדְבְּרִי עִם הַמֶּלֶךְ
בְּעֵת הַצָּרָה הַזֹּאת בּוֹדֵאִי רוּחַ וְהַצֵּלָה יַעֲמוֹד לַיְּהוּדִים מִמָּקוֹם
אַחֵר וּבִגְלָל שֶׁשֶּׁתְּקִנוּ וְאֶת וּבֵית אָבִיךָ כְּלוֹמֵר גַּם אֲנִי תִנְאַבְדּוּ, וְכִי
יִוָּדַע אִם לָעֵת כְּזֹאת בִּשְׁבִיל שֶׁתּוֹכִיל לְהַצִּיל אֶת הַיְּהוּדִים, סוֹבְבוּ מִשְׁמִים
שֶׁהִגְעַת לְמַלְכוּת:

(טו) וְתֹאמַר אֶסְתֵּר לְמִשְׁרָתֶיהָ לְהָשִׁיב אֶל מַרְדֳּכָי שֶׁאֲנִי מִקְבֵּלָת
אֶת דְּבָרְךָ וְאֶלְךָ אֵל הַמֶּלֶךְ, וְכִי שֶׁאֲצִלִּיחַ בְּכֶךְ אֲנִי מִבִּקְשֶׁת מִמֶּךָ: (טז) לֵךְ
כְּנוֹס -סוֹף אֶת כָּל הַיְּהוּדִים הַנִּמְצָאִים בְּשׁוֹשָׁן, וְצוּמוּ עָלַי
וְאֵל תִּנְאַכְלוּ וְאֵל תִּשְׁתּוּ שְׁלֹשֶׁת יָמִים לִילָה וַיּוֹם, גַּם אֲנִי
וְנִעְרָתִי אֲצוּם בֵּן וּבִתּוֹ -ואֵל אָבוֹא אֶל הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר לֹא כְּדָת -
כְּחֹק הַמַּלְכוּת שֶׁהִרִי לֹא נִקְרָאתִי וְכִי אֲשֶׁר -ואֵם אָבִידָתִי לִפְחוֹת אָבִידָתִי

מתוך נסיון להציל את היהודים: (יז) וַיַּעֲבֹר -וילך מֶרְדֳּכָי אל היהודים
שבשושן וַיַּעַשׂ כְּכֹל אֲשֶׁר צִוְּתָהּ עָלָיו אֶסְתֵּר:

פרק ה

{תוכנית ההצלה של אסתר}

(א) וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי של התענית וַתִּלְבַּשׁ אֶסְתֵּר

בגדי מלכות וַתַּעֲמֵד בַּחֲצַר בֵּית הַמֶּלֶךְ הַפְּנִימִית נֹכַח -מול
בֵּית הַמֶּלֶךְ, וְהַמֶּלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא מַלְכוּתוֹ בְּבֵית הַמַּלְכוּת
נֹכַח -מול פֶּתַח הַבַּיִת כִּי לראות מִיד מִי נִכְנס: (ב) וַיְהִי כִּרְאוֹת
הַמֶּלֶךְ אֶת אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה עֹמֶדֶת בַּחֲצַר נִשְׁאַה חֵן בְּעֵינָיו,
וַיִּשָּׁט הַמֶּלֶךְ לְאַסְתֵּר אֶת שֶׁרְבִיט הַזָּהָב אֲשֶׁר בְּיָדוֹ, וַתִּקְרַב
אֶסְתֵּר וַתִּגַּע בְּרֹאשׁ הַשֶּׁרְבִיט:

(ג) וַיֹּאמֶר לָהּ הַמֶּלֶךְ מַה קָּרָה לָךְ אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה שהגעת בלי
שנקראת, ואם יש לך בקשה דחופה כל כך, אם כן וַיֵּמָּה היא בְּקִשְׁתָּךְ ואפילו
אם תבקשי לקבל עַד חֲצִי הַמַּלְכוּת וַיִּנָּתֶן לָךְ: (ד) וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר
אִם עַל הַמֶּלֶךְ נֹרָאָה הַדָּבָר טוֹב יָבוֹא הַמֶּלֶךְ וְהָמָן הַיּוֹם אֶל
הַמִּשְׁתָּה אֲשֶׁר עָשִׂיתִי לוֹ וּשְׁם אוֹמֵר לָךְ מַה היא בקשתי: (ה) וַיֹּאמֶר
הַמֶּלֶךְ לְמִשְׁרָתוֹ מִהֲרֹו וְהִבִּיאוּ אֶת הָמָן לַעֲשׂוֹת אֶת דְּבַר אֶסְתֵּר
וַיָּבֹא הַמֶּלֶךְ וְהָמָן אֶל הַמִּשְׁתָּה אֲשֶׁר עָשָׂתָה אֶסְתֵּר:

(ו) וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְאַסְתֵּר בְּמִשְׁתֵּה הַיַּיִן מִה שְּׂאֵלָתָךְ וַיִּנָּתֶן לָךְ וְכֵּן הָיָא בְּקִשְׁתָּךְ וּאִפִּילוּ אִם תִּבְקִשִּׁי לִקְבֹּל עַד חֲצֵי הַמַּלְכוּת וְתַעֲשִׂי - וְהַדְּבַר יִבְּצַע מִיָּד: (ז) וַתֵּעַן - וַתַּעֲנֶה לוֹ אֶסְתֵּר וַתֹּאמֶר לַמֶּלֶךְ שְׂאֵלָתִי וּבְקִשְׁתִּי הִיא: (ח) אִם מִצְּאֵתִי חֵן בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ וְאִם עַל הַמֶּלֶךְ נִרְאָה הַדְּבַר טוֹב לָתֵת אֶת שְׂאֵלָתִי וְלַעֲשׂוֹת אֶת בְּקִשְׁתִּי יָבוֹא הַמֶּלֶךְ וְהָמֵן אֶל הַמִּשְׁתֶּה אֲשֶׁר אֶעֱשֶׂה לָהֶם מִחֵר, וּמִחֵר בְּזִמְנֵי הַמִּשְׁתֶּה אֶעֱשֶׂה כְּדַבֵּר הַמֶּלֶךְ וְאוֹמֵר מִה הִיא בְּקִשְׁתִּי:

(ט) וַיֵּצֵא הָמֵן מִהַמִּשְׁתֶּה בַּיּוֹם הַהוּא שְׂמֵחַ וְטוֹב לֵב, וְכִבְּרָאוֹת הָמֵן אֶת מֶרְדֵּכִי יוֹשֵׁב בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ וְלֹא קָם מִמְּקוֹמוֹ וְלֹא זָע - מִמֶּנּוּ כָּל כֶּשְׁעוֹבֵר מִלִּפְנֵי וַיִּמָּלֵא הָמֵן עַל מֶרְדֵּכִי חֲמָה - כַּעֲס: (י) וַיִּתְּאֶפֶק - וַיִּכְבֹּשׂ הָמֵן אֶת כַּעֲסוֹ שֶׁלֹּא הִתְנַקֵּם מִמֶּרְדֵּכִי מִיָּד וַיָּבוֹא אֶל בֵּיתוֹ וַיִּשְׁלַח וַיָּבֵא אֶת אֲהֻבָּיו וְאֶת זֶרֶשׁ אִשְׁתּוֹ כְּדִי לְהַתִּיעֵץ אִיתָם אִיךָ כְּדֹא יִרְאוּ לְהַעֲנִישׁ אֶת מֶרְדֵּכִי עַל שֶׁמִּזְלִזֵּל בּוֹ: (יא) וַיִּסְפֹּר לָהֶם הָמֵן אֶת כְּבוֹד שִׁישׁ לוֹ בְּזִכּוֹת עָשְׂרוֹ וְרֹב - גְּדוּלוֹת חֲשִׁיבוֹת בָּנָיו, וְאֶת כָּל אֲשֶׁר גָּדְלוֹ הַמֶּלֶךְ בַּעֲוֹשׁ וְאֶת אֲשֶׁר נִשְׂאָו - מִנְּהוּ כֶּשֶׁר הַבְּחִיר בִּיּוֹתֵר הַמִּמּוֹנָה עַל כָּל הַשָּׂרִים וְעַבְדֵי הַמֶּלֶךְ: (יב) וַיֹּאמֶר הָמֵן רְאוּ עַד כֵּמָה אֲנִי חָשׁוּב שֶׁהֵרִי אֵף לֹא הִבִּיֵּאָה אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה עִם הַמֶּלֶךְ אֶל הַמִּשְׁתֶּה אֲשֶׁר עָשְׂתָה כִּי אִם אוֹתִי וְגַם לְמִחֵר אֲנִי קָרוֹא לָהּ - מִזְמָן לְבוֹא עִם הַמֶּלֶךְ לְמִשְׁתֵּה נֹסֵף: (יג) וְכָל זֶה אֵינָנוּ שׂוֹהֵ לִי - אֵין לִי הִנָּה מְכַל זֶה, כִּי בְּכָל יְעַת אֲשֶׁר אֲנִי רֹאֶה

אֶת מֶרְדֵּכִי הַיְּהוּדִי יוֹשֵׁב בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ וַאֲינוּ קָם מִלִּפְנֵי וּמַכְבֵּד
אוֹתִי, אֲנִי מִתְמַלֵּא כַּעַס וּמִרְגִּישׁ מוֹשְׁפֵל: (יד) וַתֹּאמֶר לוֹ זָרֵשׁ אֶשְׁתּוֹ
וְכָל אֲהָבָיו תֵּן פְּקוּדָה שֶׁיַּעֲשׂוּ עֵץ גְּבוֹהָה בְּגוֹבָהּ שֶׁל חֲמִשִּׁים אַמָּה
(25 מטר), כִּךְ שֶׁכָּל הָעִיר תִּרְאֶה אֶת זֶה, וּבִבְקָר אָמַר לַמֶּלֶךְ שִׁיתֵן אֶת
הַסַּכְמָתוֹ וַיִּתְּלוּ אֶת מֶרְדֵּכִי עָלָיו לִמְעַן יִשְׁמְעוּ וִירָאוּ וּבֹא עִם הַמֶּלֶךְ
אֶל הַמִּשְׁתָּה שְׁמֵחַ, וַיִּיטֵב הַדָּבָר לִפְנֵי הַמֶּן וַיַּעַשׂ הָעֵץ:

פרק ו

{המהפך}

(א) **בַּלִּילָה הַהוּא** נִדְרָה שְׁנַת הַמֶּלֶךְ שְׁהִיָּה מוֹטְרָד מְדוּעַ
הַזְמִינָה אֶסְתֵּר אֶת הַמֶּן, שְׁמָא יֵשׁ כָּאֵן תּוֹכְנִית לִמְרֹד בּוֹ וְאִם אֶחָד לֹא מִסְפָּר לוֹ
וַיֹּאמֶר אַחֲשׁוּרוֹשׁ לְהָבִיא אֶת סֵפֶר הַזְכָּרֹנוֹת שֶׁכְּתוּב שֵׁם אֶת דְּבָרֵי
הַיָּמִים לְבִדּוֹק אוֹלֵי מִיִּשְׁהוּ הַצִּיל אוֹתִי וְלֹא גִמְלָתִי לוֹ עַל כֵּךְ, וְלֹכֵן עֲכָשִׁיו לֹא
מִסְפָּרִים לִי, וַיְהִי נִקְרָאִים -וְהִתְחִילוּ לִקְרֹא לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ מִתּוֹךְ הַסֵּפֶר:
(ב) וַיִּמָּצֵא כְּתוּב שֵׁם עַל אֲשֶׁר הִגִּיד מֶרְדֵּכִי עַל בְּגִתָּנָא וְתַרְשִׁשׁ
שְׁנֵי סָרִיסֵי -מִשְׁרֵתֵי הַמֶּלֶךְ שְׁהִיוּ מְשֻׁמְרֵי הַסֵּף -פֶּתַח בֵּית הַמֶּלֶךְ
אֲשֶׁר בִּקְשׁוּ לְשַׁלַּח יָד בַּמֶּלֶךְ אַחֲשֻׁרוֹשׁ וּבַזְכוּת מִרְדֵּכִי נִיצַל הַמֶּלֶךְ:
(ג) וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מַה וְהָאֵם נַעֲשֶׂה יָקָר -כְּבוֹד וְגִדּוּלָה -וְעוֹשֶׁר
לְמֶרְדֵּכִי עַל זֶה שֶׁהִצִּיל אוֹתִי, וַיֹּאמְרוּ נַעֲרֵי הַמֶּלֶךְ מִשְׁרָתָיו לֹא
נַעֲשֶׂה עִמּוֹ עֲדִיין שׁוּם דְּבָר:

(ד) וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מִי מִיּוֹעֲצֵי נִמְצָא בְּחָצֵר שְׂאוּכֵל לְהַתִּיעֵץ אִתּוֹ כִּי־צַד לְהַטִּיב עִם מַרְדֳּכָי עַל כֵּךְ, וּבְדִיּוֹק בְּאוֹתוֹ זְמַן וְהָמָן בָּא לְחָצֵר בֵּית הַמֶּלֶךְ הַחִיצוֹנָה לֵאמֹר לַמֶּלֶךְ שִׂסְכִּים לְתַלּוֹת אֶת מָרְדֳּכָי עַל הָעֵץ אֲשֶׁר הָבִין לוֹ: (ה) וַיֹּאמְרוּ נַעֲרֵי הַמֶּלֶךְ אֵלָיו, הֲנֵה הָמָן עֹמֵד בְּחָצֵר, וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ יָבוֹא: (ו) וַיָּבֹא הָמָן לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר לוֹ הַמֶּלֶךְ מַה לַּעֲשׂוֹת בָּאִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חָפֵץ -רוּצָה בִּיקְרוֹ -לִכְבְּדוֹ וַיֹּאמֶר -וּחֹשֶׁב הָמָן בְּלִבּוֹ בּוֹדָאֵי הַמֶּלֶךְ מִתְכוּוֹן אֵלַי, שֶׁהֲרִי לִמִּי יַחְפֵּץ הַמֶּלֶךְ לַעֲשׂוֹת יָקָר -כְּבוֹד יוֹתֵר מִמֶּנִּי שֶׁהֲרִי אֲנִי הַשֶּׁר הֵכִי חֲשׁוֹב:

(ז) וַיֹּאמֶר הָמָן אֵל הַמֶּלֶךְ אִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חָפֵץ בִּיקְרוֹ - לִכְבְּדוֹ: (ח) יָבִיאוּ לְבוּשׁ מַלְכוּת אֲשֶׁר כָּבֵר לְבֶשׂ בּוֹ הַמֶּלֶךְ וְסוּס אֲשֶׁר רָכַב עָלָיו הַמֶּלֶךְ וְאֲשֶׁר נָתַן כְּתֹר מַלְכוּת בְּרֹאשׁוֹ: (ט) וְנָתַן הַלְבוּשׁ וְהַסּוּס עַל יַד אִישׁ מִשְׁרֵי הַמֶּלֶךְ הַפְּרָתִמִּים - מוֹשְׁלֵי הַמְּדִינֹת וְהַלְבִּישׁוּ אֶת הָאִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חָפֵץ בִּיקְרוֹ, וְהַרְפִּיבֵהוּ עַל הַסּוּס בְּרָחוּב הָעִיר וְקִרְאוּ לִפְנָיו כָּכָה יַעֲשֶׂה לְאִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חָפֵץ בִּיקְרוֹ: (י) כַּעַת מִבֵּין הַמֶּלֶךְ שֶׁהֵמֶן מִתְכוּוֹן עַל עֲצָמוֹ, וּבִאֲמַת הֵמֶן מִתְכוּוֹן לְרֶשֶׁת אֶת מְקוֹמוֹ וּמַעֲוִינֵין כָּבֵר לְהַרְגִּישׁ מֶלֶךְ, וְלִכֵּן מִתּוֹךְ כַּעַס וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְהָמָן מִהֵרָ קַח אֶתָּה אֶת הַלְבוּשׁ וְאֶת הַסּוּס בְּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ, וַעֲשֵׂה כֵן לְמָרְדֳּכָי הַיְּהוּדִי הַיּוֹשֵׁב בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ אֵל תִּפֹּל -תַּפְחִית שׁוּם דָּבָר מִכָּל אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ:

(יא) וַיִּקַּח הָמֶן אֶת הַלְבוּשׁ וְאֶת הַסּוּס וַיִּלְבֹּשׁ אֶת מַרְדֳּכָי, וַיַּרְפִּיבֵהוּ בְּרָחוּב הָעִיר וַיִּקְרָא לִפְנָיו כָּכָה יַעֲשֶׂה לְאִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חָפֵץ בִּיקְרוֹ: (יב) מַרְדֳּכָי אֵינוֹ מִתְגַּאֵה, אֲלָא וַיֵּשֶׁב מַרְדֳּכָי אֶל מְקוֹמוֹ הָרְגִיל בִּשְׁעַר הַמֶּלֶךְ וְהָמֶן נִדְחָף -רץ במהירות אֶל בֵּיתוֹ כִּשְׁהוּא מִרְגִּישׁ כְּאַבֵּל מְרֻב צֶעַר וְחִפּוּי -מכסה את הראש מְרֻב בּוֹשָׁה: (יג) וַיִּסְפֹּר הָמֶן לְזֶרֶשׁ אִשְׁתּוֹ וּלְכָל אֲהָבָיו אֵת כָּל אֲשֶׁר קָרָהוּ בְּאוֹתוֹ בּוֹקֵר וַיֹּאמְרוּ לוֹ חֲכָמָיו וְזֶרֶשׁ אִשְׁתּוֹ אִם -משום שְׂמִיָּע הִיְהוּדִים מַרְדֳּכָי שֶׁכֵּבֵר נִלְחָמוּ כִּמָּה פַעֲמִים עִם אֲבוֹתָיִךְ מִעַמְלֵק וְנִצְחוּ אוֹתָם, לִכְן גַּם עֲכָשִׁיו נִרְאָה שֶׁכֵּאֲשֶׁר הִחְלוֹת -התחלת לִנְפֹל לִפְנָיו לֹא תוֹכֵל עוֹד לוֹ לִנְצֹחַ, כִּי נָפֹל תִּפּוֹל לִפְנָיו שֶׁכֵּאֲשֶׁר הִיְהוּדִים עוֹלִים הֵם עוֹלִים מֵעֵלָה מֵעֵלָה: (יד) עוֹדָם מְדַבְּרִים עִמּוֹ וְסָרִיסֵי -מִשְׁרֵתֵי הַמֶּלֶךְ הִגִּיעוּ לְבֵיתוֹ שֶׁל הֶמֶן וַיִּבְהֻּ -וימהרו לְהָבִיא אֶת הָמֶן אֶל הַמִּשְׁתָּה אֲשֶׁר עֲשֵׂתָה אֶסְתֵּר:

פרק ז

{סופו של המון}

(א) **וַיָּבֵא הַמֶּלֶךְ** וְהָמֶן לִשְׁתּוֹת עִם אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה: (ב) וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְאַסְתֵּר גַּם בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי בְּמִשְׁתֵּה הַיַּיִן מָה שְּׂאֵלָתְךָ אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה וְתִתְּנֵנִי לָךְ וְיָמָּה הִיא בְּקִשְׁתְּךָ וְאִפִּילוֹ אִם תִּבְקְשִׁי לִקְבֹּל עַד חֲצֵי הַמַּלְכוּת וְתַעֲשִׂי -והדבר יבוצע מיד: (ג)

וַתַּעַן - ותענה לוֹ אֶסְתֵּר הַמֶּלֶכָה וַתֹּאמֶר לַמֶּלֶךְ אִם מָצָאתִי חַן בְּעֵינֶיךָ הַמֶּלֶךְ וְאִם עַל הַמֶּלֶךְ נִרְאָה הַדָּבָר טוֹב אֲנִי תִּתְּנֶנִּי לְיָ רַק הַצִּלָּה לְנַפְשִׁי בְּשָׂאֲלָתִי - זוֹ הִיא שְׂאֵלָתִי וְעַמִּי שֶׁתְּצִיל אוֹתָם בְּבִקְשָׁתִי - זוֹ הִיא בִקְשָׁתִי: (ד) וְהִסִּיבָה לִסְכָּנָה שְׁלִי וּשְׁלֵ עַמִּי הִיא כִּי נִמְכְּרָנוּ אֲנִי וְעַמִּי עַל יְדֵי אָדָם רָשָׁע לְהַשְׁמִיד לַהֲרֹג וּלְאַבֵּד, וְאֵלּוּ לַעֲבָדִים וּלְשִׁפְחוֹת נִמְכְּרָנוּ הַחֲרָשָׁתִי - הִיִּיתִי שׁוֹתֶקֶת, מִפְּנֵי שִׁבּוּא לַמֶּלֶךְ תּוֹעֵלֶת מֶכֶךְ, אֲבָל מֶכֶךְ שֶׁנִּמְכְּרָנוּ לֵאבֹדוֹן זֶה רֵאיוֹה כִּי אֵין אוֹתוֹ הָצָר - הַצּוֹרֵר הָרָשָׁע שׁוֹה - חוֹשֵׁשׁ בְּנִזְק שִׁבּוּא עַל הַמֶּלֶךְ מֵהִשְׁמָדָה זֶה:

(ה) וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶחָשְׁוֵרוּשׁ לַהֲמָן הָאֵם יָדוּעַ לָךְ הַדָּבָר, וְהֵמֶן שׁוֹתֵק, וַיֹּאמֶר לְאַסְתֵּר הַמֶּלֶכָה מִי הוּא הָאָדָם הַזֶּה שִׁזְמָה אֶת הַתּוֹכְנִית וְאֵי זֶה תִּפְקִיד הוּא מִשְׁמֵשׁ אֲשֶׁר יֵשׁ לוֹ סִמְכוֹת לְכָךְ שֶׁמֶלֶאֱו - שִׁיעֲצוּ לָבוֹ לַעֲשׂוֹת בֵּין: (ו) וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר אוֹתוֹ אָדָם הוּא אִישׁ צָר - הַעוֹשֶׂה צָרוֹת וְאוֹיֵב וְהוּא הָמָן הָרָע הַזֶּה, וְהָמָן נִבְעֵת - נִבְהַל מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְהַמֶּלֶכָּה: (ז) וְהַמֶּלֶךְ קָם בַּחֲמָתוֹ - בַּכַּעַס מִמִּשְׁתָּה הַיֵּין וְהֵלֶךְ אֶל גִּנַּת הַבֵּיתָן - הָאֲרָמוֹן, כְּדִי לְהִירְגֵהוּ, וְהָמָן עָמַד לְבִקֵּשׁ עַל נַפְשׁוֹ מֵאַסְתֵּר הַמֶּלֶכָּה כִּי כֹאשֶׁר רָאָה אֶת כַּעַסוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ הִבִּין כִּי כָלָתָהּ - נִגְמְרָה וְהִגִּיעָה אֵלָיו הָרָעָה מֵאֵת הַמֶּלֶךְ וְהִסִּיכּוֹ הַיָּחִיד הוּא לְבַקֵּשׁ חֲנִינָה מִהַמְּלָכָה: (ח) וְהַמֶּלֶךְ שָׁב מִגִּנַּת הַבֵּיתָן - הָאֲרָמוֹן אֶל בֵּית מִשְׁתֵּה הַיֵּין, וְהָמָן נִפֵּל מִרֹּב חֲרָדָה וּפְחַד עַל הַמָּטָה אֲשֶׁר אֶסְתֵּר עָלֶיהָ וְכֹאשֶׁר נִכְנַס הַמֶּלֶךְ וְרֹאָה אֶת זֶה וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לַהֲמָן

בכעס הַגַּם רצונך לְכַבּוֹשׁ אֶת הַמֶּלֶכָה אפילו בשעה שאתה עִמִּי בְּבֵית, הַדָּבָר יֵצֵא מִפִּי הַמֶּלֶךְ וּפְנֵי הָמֶן חָפוּ - כּוֹסוּ בבושה:

(ט) וַיֹּאמֶר חֲרָבוֹנָה אֶחָד מֵן הַסְּרִיסִים -המשרתים המשמשים לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ גַּם עוד רעה עשה המן, הִנֵּה תראה את הָעֵץ אֲשֶׁר עָשָׂה הָמֶן לְמַרְדֵּכִי אֲשֶׁר דָּבַר טוֹב עַל הַמֶּלֶךְ והציל את חֵיִךְ עִמָּד בְּבֵית הָמֶן לתלות את מרדכי עליו, והעץ גְּבוֹה חֲמָשִׁים אַמָּה לפרסם שאין לעשות טוב למלך, דבר המעיד על שנאתו של המן למלך וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ תִּלְהוּ עָלָיו: (י) וַיִּתְּלוּ אֶת הָמֶן עַל הָעֵץ אֲשֶׁר הָכִין לְמַרְדֵּכִי וַחֲמַת הַמֶּלֶךְ שָׁכְכָה -ובכך נרגע המלך מכעסו:

פרק ח

{בִּיטוּל הַגְּזֵרָה}

(א) **בַּיּוֹם הַהוּא** שנתלה המן נָתַן הַמֶּלֶךְ אַחֲשֵׁרוּשׁ לְאַסְתֵּר הַמֶּלֶכָה אֶת בֵּית הָמֶן צִרְר-העושה צרות לעם הַיְּהוּדִים, וּמַרְדֵּכִי בָא -הוזמן לבוא לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ כִּי הִגִּידָה לוֹ אֶסְתֵּר מַה הוּא לָהּ שהוא בן דודה: (ב) וַיִּסֶּר הַמֶּלֶךְ אֶת טַבַּעְתּוֹ עִם הַחוֹתֶמֶת אֲשֶׁר הָעֵבִיר מִהֶמֶן וַיִּתְּנָהּ לְמַרְדֵּכִי לַחֲתוֹם כְּרֻצּוֹ בִּשְׁם הַמֶּלֶךְ, וַתִּשֶׂם אֶסְתֵּר אֶת מַרְדֵּכִי לִהְיוֹת מוֹשֵׁל עַל בֵּית הָמֶן:

(ג) וַתּוֹסֶף אֶסְתֵּר וַתְּדַבֵּר לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וַתִּפְּל לִפְנֵי רַגְלָיו וַתִּבֶּךְ -ותבכה וַתִּתְחַנֵּן לוֹ לְהָעֵבִיר -לבטל אֶת רָעַת -עצתו הרעה

של הַמֶּן ממשפחת הָאֲגָגִי וְאֵת מַחְשַׁבְתּוֹ אֲשֶׁר חָשַׁב עַל הַיְּהוּדִים להשמידם: (ד) וַיֵּשֶׁט הַמֶּלֶךְ לְאַסְתֵּר אֶת שְׂרַבְט הַזֶּהב וּתְקַם אֶסְתֵּר וּתַעֲמֹד לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ: (ה) וּתֹאמַר אִם עַל הַמֶּלֶךְ נִרְאָה הַדָּבָר טוֹב וְאִם מִצְאָתִי חֵן לִפְנָיו וְכִשֵּׁר -נִכּוֹן וְיִשָּׁר הַדָּבָר לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְטוֹבָה אֲנִי בְּעֵינָיו לִהְיוֹת לוֹ לַמַּלְכָּה יִכְתֹּב לְהָשִׁיב - לִבְטֹל אֶת הַסְּפָרִים שֶׁנִּשְׁלַחוּ כַחֲלָק מִמַּחְשַׁבֶּת -מִמְזִמָּתוֹ שֶׁל הַמֶּן בֶּן הַמִּדְיָא ממשפחת הָאֲגָגִי אֲשֶׁר כָּתַב שֵׁם לְאַבְד -להשמיד אֶת הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר נִמְצְאִים בְּכָל מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ: (ו) כִּי אֵיכָכָה -אִיךְ אוֹכֵל לִסְבּוֹל זֹאת הַצָּרָה וְרֹאֲתִי בְּרָעָה אֲשֶׁר יִמָּצֵא אֶת עַמִּי וְאֵיכָכָה אוֹכֵל וְרֹאֲתִי בְּאַבְדֵּן -הַשְּׁמֵדָה מוֹלֶדֶתִי:

(ז) וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אַחֲשׁוּרֶשׁ לְאַסְתֵּר הַמַּלְכָּה וּלְמַרְדֳּכִי הַיְּהוּדִי כֹלֵם כָּבֵר יוֹדְעִים שְׂאֵנִי רוֹצֵה בְּטוֹבַת הַיְּהוּדִים, שֶׁהֵרִי הִנֵּה בֵּית הַמֶּן נִתְּתִי לְאַסְתֵּר וְאֹתוֹ תָּלוּ עַל הָעֵץ עַל אֲשֶׁר שָׁלַח יָדוֹ בַּיְּהוּדִים וְכֹל מֶה שֶׁתֹּאמְרוּ כֹלֵם יֵאֱמִינוּ שֶׁזֶה בְּשֵׁמִי: (ח) וְלֹכַן וְאַתֶּם כָּתְבוּ עַל הַיְּהוּדִים כְּטוֹב בְּעֵינֵיכֶם בְּשֵׁם הַמֶּלֶךְ וְחַתְמוּ בְּטַבַּעַת הַמֶּלֶךְ וְכֹלֵם יִהְיוּ חַיִּיבִים לִקְיִים הַדְּבָרִים כִּי כָתַב אֲשֶׁר נִכְתָּב בְּשֵׁם הַמֶּלֶךְ וְנִחַתּוּם בְּטַבַּעַת הַמֶּלֶךְ אֵין לְהָשִׁיב -לִבְטֹלוֹ:

(ט) וַיִּקְרְאוּ סְפָרֵי -הַמִּמּוֹנִים עַל כְּתִיבַת אֲגֵרוֹת הַמֶּלֶךְ בָּעֵת הַהִיא בַּחֲדָשׁ הַשְּׁלִישִׁי מִמִּנֵּי הַחוּדָשִׁים שֶׁמִּתְחִיל בְּנִסָּן הוּא הַנִּקְרָא חֲדָשׁ סִיּוֹן בְּשָׁלוּשָׁה וְעֶשְׂרִים בּוֹ, וַיִּכְתֹּב בְּכָל אֲשֶׁר צֻוָּה מַרְדֳּכִי אֶל

הַיְּהוּדִים וְאֵל הָאֲחַשְׁדָּרְפָּנִים - השרים הבחירים וְהַפְּחוֹת - מושלי
 וְשָׂרֵי הַמְּדִינוֹת אֲשֶׁר מֵהֵדוּ וְעַד כּוּשׁ, בסך הכל שֶׁבַע וְעֶשְׂרִים
 וּמֵאָה מְדִינָה, ושלחו לכל מְדִינָה וּמְדִינָה בְּכַתְבָּהּ - באותיות שלה
 וְעַם וְעַם כָּל־שָׁנוּ - בשפה שלו וְאֵל הַיְּהוּדִים שלחו אגרת מיוחדת
 בְּכַתְבָּם וּכְלֻשׁוֹנָם: (י) וַיִּכְתֹּב מֶרְדֳּכִי בִשְׁם הַמֶּלֶךְ אֲחֶשְׁוֶרֶשׁ
 וַיַּחֲתֵם בְּטַבַּעַת הַמֶּלֶךְ, וַיִּשְׁלַח סְפָרִים בְּיַד הָרָצִים - הדוורים
 הרוכבים בְּסוּסִים שהם רָכְבִּי הָרָכָשׁ - רכוש המלך, הסוסים הכי מעולים
 מִגִּזְע הָאֲחַשְׁתָּרְנִים - הפרדים, שהם בְּנֵי הָרָמְכִים - הסוסות, והאב
 חמור: (יא) ובאגרות כתוב אֲשֶׁר נָתַן הַמֶּלֶךְ רְשׁוֹת לַיְּהוּדִים אֲשֶׁר
 בְּכָל עִיר וָעִיר לְהַקְהֵל - להתאסף וְלַעֲמֹד ולשמור עַל נַפְשָׁם ולשם
 כִּי הֵם יְכוּלִים לְהַשְׁמִיד וּלְהַרְגׁוֹ וּלְאַבֵּד אֶת כָּל חַיִּל - צבא עם
 וּמְדִינָה הַצָּרִים אֹתָם - הרוצים להורגם, גם אם הם טָף וְנָשִׁים
 וּשְׁלָלָם לְבוֹז: (יב) וְכֹל זֶה יַעֲשֶׂה בְּיוֹם אֶחָד בְּכָל מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ
 אֲחֶשְׁוֶרֶשׁ, בְּשָׁלוֹשָׁה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ שְׁנִים עָשָׂר הוּא חֹדֶשׁ
 אֲדָר: (יג) פֶּתֶשֶׁן - נוסח הַכְּתָב באגרות הוא שִׁישׁ לְהַנִּיתָן דָּת - חוק
 בְּכָל מְדִינָה וּמְדִינָה גָּלוּי - באופן שיתפרסם הדבר לְכָל הָעַמִּים
 וְלַהֲיוֹת הַיְּהוּדִים עֲתִידִים - מוכנים ומזומנים לַיּוֹם הַזֶּה לְהִנָּקֵם
 מֵאִיְבֵיהֶם: (יד) ואותם הָרָצִים - הדוורים רָכְבִּי הָרָכָשׁ - רכוש המלך,
 הסוסים הכי מעולים מִגִּזְע הָאֲחַשְׁתָּרְנִים - הפרדים יֵצְאוּ מִבְּהֵלִים -
 ממהרים וְדַחוּפִים בְּדָבָר צוּי הַמֶּלֶךְ וְהַדָּת - החוק החדש נִתְּנָה -
 נתפרסם בְּשׁוֹשֵׁן הַבִּירָה:

(טו) וּמֶרְדֵּכִי יָצָא מִלְּפָנֵי הַמֶּלֶךְ בְּלְבוּשׁ מַלְכוּת בַּצֵּבַע תְּכֵלֶת וְחֹר - וּלְבָן וְעֶטְרֵת זָהָב גְּדוּלָּה עַל רֹאשׁוֹ וְתַכְרִיף - וּמַעֲוֹטָף בַּבֶּגֶד הַעֲשׂוֹי בּוּץ - פֶּשֶׁטָן וְאַרְגָּמָן - וְצִמְרֵי אֲדָמָה וְהָעִיר שׁוֹשָׁן מְקוֹם מוֹשָׁב הַיְּהוּדִים צְהֵלָה - נִיגוֹן בִּפְהָ וְשִׁמְחָה - בִּלְבָב: (טז) לַיְּהוּדִים הִיטָה אֹרֶחַ וְשִׁמְחָה - בִּלְבָב וְשׁוֹשָׁן - בִּפְהָ וִיקָר - וְכִבּוּד: (יז) וּבְכָל מְדִינָה וּמְדִינָה וּבְכָל עִיר וְעִיר מְקוֹם אֲשֶׁר דָּבַר - צִוּוּי הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ - וְהַחֲזִיק הַחֲדָשׁ מִגִּיעַ שִׁמְחָה וְשׁוֹשָׁן לַיְּהוּדִים מִשְׁתָּה וְיוֹם טוֹב - חג וְרַבִּים מֵעַמִּי - גִּוִּי הָאָרֶץ מִתִּיהָדִים - רֹצִים לְהַתְגִּיר בִּי נָפַל פַּחַד הַיְּהוּדִים עֲלֵיהֶם:

פרק ט

{בִּיצְחֹן הַיְּהוּדִים}

שנת 3405 לבריאת העולם, 13 שנה למלכות אחשורוש.

(א) **וּבְשָׁנִים עָשָׂר חָדָשׁ** לַמֶּנִּין הַחוּדָשִׁים הוּא הַנִּקְרָא חָדָשׁ אֲדָר בְּשָׁלוֹשָׁה עָשָׂר יוֹם בּוֹ, אֲשֶׁר הִגִּיעַ הַיּוֹם שְׁבוּ דָבָר - צִוּוּי הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ - וְהַחֲזִיק הַחֲדָשׁ צִרִיךְ לְהַעֲשׂוֹת, בַּיּוֹם אֲשֶׁר שִׁבְרוּ - קִיּוּן אִיבֵי הַיְּהוּדִים לְשָׁלוֹט בָּהֶם וּלְהַשְׁמִידָם, וְנִהְפֹךְ הוּא אֲשֶׁר בִּסּוּפֹ שֶׁל דָּבָר יִשְׁלֹטוּ הַיְּהוּדִים הֵמָּה בְּשִׁנְאֵיהֶם: (ב) נִקְהָלוּ - הַתַּאסְפוֹ הַיְּהוּדִים בְּעָרֵיהֶם בְּכָל מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ אַחֲשֻׁרוּשׁ לְשַׁלַּח יָד - לְהַרוֹג בְּמִבְקָשֵׁי רָעָתָם וְאִישׁ לֹא הֵעִז לַעֲמֹד לִפְנֵיהֶם לְנִסּוֹת לְהַלָּחֵם בָּהֶם בִּי נָפַל פַּחַדָם שֶׁל הַיְּהוּדִים עַל כָּל הָעַמִּים: (ג) וְכָל

שָׂרֵי הַמְּדִינוֹת וְהָאֲחֻשְׁדֶּרְפָּנִים - השרים הבחירים וְהַפָּחוֹת - ומושלי
המדינות וְעֹשֵׂי הַמְּלָאכָה - הפקידים והשוטרים אֲשֶׁר לַמֶּלֶךְ
מְנַשְׂאִים - מכבדים אֶת הַיְּהוּדִים כִּי נָפַל פָּחַד מֶרְדֵּכִי עֲלֵיהֶם:
(ד) כִּי גָדוֹל מַעֲמָדוֹ שֶׁל מֶרְדֵּכִי בְּבֵית הַמֶּלֶךְ וְשָׁמָּה שְׁמוֹ הוֹלֵךְ
וּמִתְפָּרֵס בְּכָל הַמְּדִינוֹת כִּי הָאִישׁ מֶרְדֵּכִי הוֹלֵךְ וְגָדוֹל:

(ה) וַיָּכּוּ הַיְּהוּדִים בְּכָל אֹיְבֵיהֶם מִכַּת חֶרֶב וְהָרָג וְאֶבֶדֶן וַיַּעֲשׂוּ
בְשֵׁנְאֵיהֶם כְּרָצוֹנָם: (ו) וּבְשׁוֹשֵׁן הַבִּירָה הָרָגוּ הַיְּהוּדִים וְאֶבֶד
חֲמֵשׁ מֵאוֹת אִישׁ: (ז) וְאֵת פֶּרֶשְׁנֶדְתָּא וְאֵת דִּלְפּוֹן וְאֵת
אֶסְפֶּתָא: (ח) וְאֵת פּוֹרְתָא וְאֵת אֲדִלְיָא וְאֵת אַרְיֶדְתָּא: (ט)
וְאֵת פֶּרַמְשֶׁתָּא וְאֵת אַרְיִסִי וְאֵת אַרְדִּי וְאֵת וִיזְתָּא: (י) שֶׁהֵם
עֲשֶׂרֶת בְּנֵי הָמֶן בֶּן הַמֶּדְתָּא שֶׁהִיא עֶרֶר הַיְּהוּדִים הָרָגוּ וּבִבְזָה -
רכוש ההרוגים לֹא שָׁלְחוּ אֶת יָדָם לֹא לְקַח מִמֶּנּוּ כְּלוּם, שֶׁלֹּא יֹאמְרוּ שֶׁכָּל
כּוֹנֵתָם הִיתָה לְהַתְעַשֵּׁר: (יא) בַּיּוֹם הַהוּא בָּא - אִמְרוּ שׁוֹנֵאֵי יִשְׂרָאֵל אֵת
מִסְפַּר הַהֲרוּגִים שֶׁהָיוּ בְּשׁוֹשֵׁן הַבִּירָה לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ, כְּדִי שִׁיכַעס, אֲבֵל
לֹא כִּי הָיָה:

(יב) וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְאַסְתֵּר הַמַּלְכָּה בְּשׁוֹשֵׁן הַבִּירָה הָרָגוּ
הַיְּהוּדִים וְאֶבֶד חֲמֵשׁ מֵאוֹת אִישׁ וְאֵת עֲשֶׂרֶת בְּנֵי הָמֶן, וְאִם
כֵּן עָשׂוּ כֹאן, בְּשָׂאֵר מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ מִי יוֹדֵעַ מָה עָשׂוּ, וּבְכָל זֹאת וַיֵּמָּה
עוֹד שְׂאֵלֶתָךְ וַיִּנָּתֶן לָךְ וַיֵּמָּה בִּקְשָׁתְךָ עוֹד וַתַּעֲשׂ - וְהַדְּבַר יְבוּצַע
מִיָּד: (יג) וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר אִם עַל הַמֶּלֶךְ נִרְאָה הַדְּבַר טוֹב יִנָּתֶן גַּם

מִחֶר לַיהוּדִים אֲשֶׁר בְּשׁוֹשָׁן לַעֲשׂוֹת בְּדָת - כְּחוֹק שֶׁהִיָּה הַיּוֹם
 שְׁהוּתָר לְהַשְׁמִיד אֶת אוֹיְבֵי הַיהוּדִים, וְאֵת עֲשֶׂרֶת בְּנֵי הָמֶן שֶׁנִּהְרְגוּ הַיּוֹם
 יִתְּלוּ הַיהוּדִים עַל הָעֵץ אֲשֶׁר נִתְּלָה עָלָיו הָמֶן, כְּדִי לְהַפְחִיד אֶת אוֹיְבֵי
 הַיהוּדִים: (יד) וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לַהֲעֲשׂוֹת בֶּן וְתַנְתֵּן דָּת - חוֹק חֲדָשׁ
 לְהַשְׁמִיד אֶת אוֹיְבֵי הַיהוּדִים בְּשׁוֹשָׁן גַּם מִחֶר וְאֵת עֲשֶׂרֶת בְּנֵי הָמֶן
 תְּלוּ עַל הָעֵץ: (טו) וַיִּקְהָלוּ - וַיִּתְּאוּ וַיִּתְּאוּ אֲשֶׁר בְּשׁוֹשָׁן גַּם
 בְּיוֹם אַרְבָּעָה עָשָׂר לְחֹדֶשׁ אֲדָר וַיִּהְרְגוּ בְּשׁוֹשָׁן שְׁלֹשׁ מֵאוֹת
 אִישׁ וּבְבִזָּה לֹא שָׁלְחוּ אֶת יָדָם:

(טז) וַשָּׂאֵר הַיהוּדִים אֲשֶׁר בְּמִדְיָנוֹת הַמֶּלֶךְ נִקְהָלוּ וְעָמְדוּ
 לְשִׁמּוֹר עַל נַפְשָׁם וְנוֹחַ - כְּדִי שִׁיְהִיָּה לָהֶם מְנוּחָה מֵאִיְבֵיהֶם וְלֹכַן וְהָרָג
 בְּשִׁנְאֵיהֶם חֲמִשָּׁה וְשִׁבְעִים אֶלֶף וּבְבִזָּה לֹא שָׁלְחוּ אֶת יָדָם:
 (יז) וְכֹל זֶה הָיָה בְּיוֹם שְׁלֹשָׁה עָשָׂר לְחֹדֶשׁ אֲדָר וְנוֹחַ מִן הַמִּלְחָמָה
 בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר בּוֹ וַעֲשָׂה אֹתוֹ יוֹם מְשֻׁתָּה וְשִׁמְחָה כִּהְיוּדָה לֵה'
 עַל הַנֶּסֶם שֶׁנַּעֲשָׂה לָהֶם: (יח) וַיִּהְיוּדִים אֲשֶׁר בְּשׁוֹשָׁן נִקְהָלוּ
 בְּשִׁלְשָׁה עָשָׂר בּוֹ וּבְאַרְבָּעָה עָשָׂר בּוֹ וְנוֹחַ מִן הַמִּלְחָמָה רַק
 בְּחִמְשָׁה עָשָׂר בּוֹ, וַעֲשָׂה אֹתוֹ יוֹם מְשֻׁתָּה וְשִׁמְחָה כִּהְיוּדָה לֵה'
 עַל הַנֶּסֶם שֶׁנַּעֲשָׂה לָהֶם: (יט) וּמִשׁוֹם שֶׁרַק יְהוּדֵי שׁוֹשָׁן נִלְחָמוּ גַם בְּיוֹם אַרְבַּעָה
 עָשָׂר עַל בֶּן שָׂאֵר הַיהוּדִים הַפְּרָזִים כְּלוּמֵר אֵלּוּ הַיִּשְׁבִּים בְּעָרֵי
 הַפְּרָזוֹת שֶׁאֵינָם מְקוּפּוֹת חוּמָה כְּמוֹ שׁוֹשָׁן הִבִּירָה עֲשִׂים אֶת יוֹם
 אַרְבָּעָה עָשָׂר לְחֹדֶשׁ אֲדָר שִׁמְחָה וּמְשֻׁתָּה וְיוֹם טוֹב וּמְשָׁלוֹחַ
 שְׁנֵי מִנּוֹת שֶׁל אוֹכֵל מוֹכֵן אִישׁ לְרֵעֵהוּ זָכַר לְנֶסֶם שֶׁהִצִּילָם ה' מִגְזִירַת הָמֶן:

{קביעת פורים כיום שמחה לדורות}

שנת 3406 לבריאת העולם, 14 שנה למלכות אחשורוש.

(כ) וַיִּכְתֹּב מֶרְדֳּכָי אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה -המגילה הזאת וַיִּשְׁלַח סָפָרִים אֶל כָּל הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר בְּכָל מְדִינֹת הַמֶּלֶךְ אַחֲשֻׁרוּשׁ הַקְּרוּבִים אֵלָיו וְהַרְחוּקִים הַגָּרִים בַּמְּקוֹמוֹת שֶׁלֹּא יָדְעוּ עַל גְּזֵרַת הַמֶּלֶךְ: (כא) לְקַיֵּם -לקבל עֲלֵיהֶם לַהֲיוֹת בְּנֵי הָעָרִים שֶׁאִינֶם מוֹקְפִים חוֹמָה מִיָּמוֹת יְהוֹשֻׁעַ בּוֹ נוֹן עֲשִׂים אֶת יוֹם אַרְבַּעָה עָשָׂר לְחֹדֶשׁ אֲדָר יְמֵי מִשְׁתֵּה וּשְׂמֵחָה, וְאֵת יוֹם חֲמִשָּׁה עָשָׂר בּוֹ יַעֲשׂוּ הָעָרִים הַמוֹקְפוֹת חוֹמָה מִיָּמֵי יְהוֹשֻׁעַ בּוֹ נוֹן יְמֵי מִשְׁתֵּה וּשְׂמֵחָה בְּכָל שָׁנָה וּשְׁנָה: (כב) בַּיָּמִים -כְּמוֹ שֶׁהָיָה בְּאוֹתָם שְׁנֵי יָמִים אֲשֶׁר נָחוּ בָּהֶם הַיְּהוּדִים מֵאֹיְבֵיהֶם, כֵּן יַעֲשׂוּ בְּכָל שָׁנָה בְּאוֹתָם יָמִים וְהַחֲדָשׁ וּבְאוֹתוֹ חֹדֶשׁ אֲשֶׁר נִהְפָּךְ לָהֶם מִיָּגוֹן לְשִׂמְחָה וּמֵאֵכֶל לְיוֹם טוֹב יִקְבְּלוּ עֲלֵיהֶם לַעֲשׂוֹת אוֹתָם שְׁנֵי יָמִים יְמֵי מִשְׁתֵּה וּשְׂמֵחָה וּמִשְׁלוֹחַ שְׁנֵי מְנוֹת שֶׁל אוֹכֵל מוֹכֵן אִישׁ לְרֵעֵהוּ וּמִתְּנֹת לְאַבְיוֹנִים -לֵאלּוֹ שֶׁאֵין לָהֶם, שְׁנֵי מִתְּנֹת לְשְׁנֵי אַבְיוֹנִים: (כג) וּבִאֲמַת וְקָבַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵהַיְּהוּדִים לַעֲשׂוֹת בְּכָל שָׁנָה אֶת אֲשֶׁר כָּבַד הֵחָלּוּ לַעֲשׂוֹת יָמִים אֵלּוֹ לְיְמֵי מִשְׁתֵּה וּשְׂמֵחָה, בְּאוֹתוֹ שָׁנָה שֶׁל הֵנֵס וְאֵת אֲשֶׁר כָּתַב מֶרְדֳּכָי אֵלֵיהֶם שִׁקִּימוּ גַם מִשְׁלוֹחַ מְנוֹת וּמִתְּנֹת לְאַבְיוֹנִים:

(כד) וְהִסִּיבָה שִׁקִּיבָלוֹ עַל עֲצָמָם יָמִים אֵלּוֹ לְיְמֵי מִשְׁתֵּה וּשְׂמֵחָה לְהַזְכִּיר הַנִּסִּים שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ ה', כִּי הָמָן בֶּן הַמֶּדֶתָא מִמִּשְׁפַּחַת הָאֲגָגִי צִרַר -הַעוֹשָׂה

צרות לְכָל הַיְּהוּדִים חָשַׁב עַל הַיְּהוּדִים לְאַבְדֵם וְהָפִיל פֹּר שבעברית הוא נקרא הַגּוֹרֵל לקבוע מראש את היום שבו יהרגם, ובכך לְהָמֵם -לזרוע בהן בהלה וּלְאַבְדֵם להשמידם אחר כך: (כה) ובסופו של דבר וּבְבֹאֶהָ של אסתר לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ להתחנן לפניו שיבטל הגזרה אָמַר אחשורוש עִם הַסֵּפֶר שִׁשְׁלַח עֲכָשִׁיו בִּשְׁנֵית יָשׁוּב -יחזור מִחֻשְׁבֹּתוֹ הָרָעָה אֲשֶׁר חָשַׁב עַל הַיְּהוּדִים להשמידם, ויחול עַל רֹאשׁוֹ של המן, ואכן וְתָלוּ אוֹתוֹ וְאֶת בָּנָיו עַל הָעֵץ: (כו) וזו הסיבה עַל בֶּן קְרָאוֹ היהודים לַיָּמִים הָאֵלֶּה פִּזְרִים עַל שֵׁם הַפֹּר שֶׁהִטִּיל הֵמָּן לַדַּעַת מִתִּי להשמיד את היהודים ובסוף הוא הושמד, עַל בֶּן כְּתָבוֹ את המגילה, וקבעו ימים אלו עַל כָּל סִיפּוֹר הַנֶּס הַכְּתוּב בַּדְּבָרִי הָאֲגֵרָת -המגילה הַזֹּאת וכתוב כאן וְמָה גֹדֵל הַנֶּס שֶׁרָאוּ הַיְּהוּדִים בְּאוֹתוֹ דּוֹר, עַל כָּכָה שָׂרְצוּ להשמיד אותם וְמָה בִּסּוּף הַגִּיעַ אֵלֵיהֶם שֶׁהֵם הִשְׁמִידוּ אֶת אוֹיְבֵיהֶם:

(כז) ואכן קִיַּמּוּ בְּדוֹר הַהוּא אֶת יְמֵי הַפִּזְרִים וְקִבְּלוּ הַיְּהוּדִים עֲלֵיהֶם וְעַל זֶרַעַם וְעַל כָּל הַנָּלוּיִם עֲלֵיהֶם -העתידים להתגייר וְלֹא יַעֲבֹר -לא יתבטל לעולם לְהִיזוֹת עֲשִׂים אֶת שְׁנֵי הַיָּמִים הָאֵלֶּה כְּכַתְּבָם - כמו כתוב במגילה וּבְזִמְנָם -וכמו שעשו בזמן שקרה הַנֶּס, כֵּן יַעֲשׂוּ בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה: (כח) וְהַיָּמִים הָאֵלֶּה נִזְכָּרִים בְּקִרְיַת הַמְּגִלָּה וְנַעֲשִׂים בְּשִׂמְחָה וּמִשְׁתָּה בְּכָל דּוֹר וְדוֹר מְשֻׁפָּחָה וּמְשֻׁפָּחָה מֵתַּאסְפִּים יַחַד לְסַעֲוֹדַת פִּזְרִים, בְּכָל מְדִינָה וּמְדִינָה וְעִיר וְעִיר וַיְמִי הַפִּזְרִים הָאֵלֶּה לֹא יַעֲבֹרוּ -לא יתבטלו מִתּוֹךְ הַיְּהוּדִים וְזִכְרָם -זיכרון הַנֶּס לֹא יִסּוּף -לא יפסק מִזֶּרַעַם:

שנת 3407 לבריאת העולם, 15 שנה למלכות אחשורוש.

(כט) שנה לאחר מכן וַתִּכְתֹּב אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה בַּת אֲבִיחַיִל וּמֶרְדֵּכִי הַיְּהוּדִי אֶת כָּל תִּקְוָהּ חוּצָה וְחִשְׁבוֹת הַעֲנִין לְקַיֵּם אֶת אֲגֶרֶת הַפּוּרִים הַזֹּאת שֶׁנִּכְתְּבָה בִּשְׁנָה הַשְּׁנִית: (ל) וַיִּשְׁלַח סְפָרִים אֶל כָּל הַיְּהוּדִים אֶל שֶׁבַע וְעֶשְׂרִים וּמֵאָה מְדִינָה מַלְכוּת אַחֲשֻׁרוּשׁ שֶׁבְּקִיּוּם דְּבָרֵי הָאֲגֶרֶת יִרְבֶּה הַשָּׁלוֹם וְאַמֶּת: (לא) וְלֵכֵן עֲלֵיהֶם לְקַיֵּם אֶת יְמֵי הַפָּרִים הָאֵלֶּה בְּזִמְנֵיהֶם, כִּאֲשֶׁר קָיָם - צִוָּה עֲלֵיהֶם מֶרְדֵּכִי הַיְּהוּדִי וְאַסְתֵּר הַמַּלְכָּה וְכִאֲשֶׁר קִיָּמוּ - וְכִמּוּ שֶׁקִּיבְלוּ עַל נַפְשָׁם וְעַל זֶרַעָם אֶת דְּבָרֵי מֶרְדֵּכִי לַעֲשׂוֹת אֶת הַצְּמֻת וְזִעְקָתָם בִּשְׁעָה שֶׁהִיָּתָה הַגְּזִירָה לְהַשְׁמִידֵם, כֵּן קִבְּלוּ עֲלֵיהֶם לְקַיֵּם אֶת יְמֵי הַמִּשְׁתָּה וְשִׁמְחָה כְּשֶׁנַּעֲשֶׂה לָהֶם הַנֵּס: (לב) וַיִּמְאַמֵּר - צִוּוּי אֶסְתֵּר זֶה קָיָם - הָעַמִּיד וְחִזַּק אֶת דְּבָרֵי הַפָּרִים הָאֵלֶּה וְנִכְתָּב כָּל זֶה בִּסְפָר - בַּמִּגִּילָה זוּ, כְּדִי שִׁיקְרָאוּ בּוּ בְּכָל שָׁנָה וּשְׁנָה:

פרק י

{גְּדוּלַת מֶרְדֵּכִי}

(א) וַיֵּשֶׁם הַמֶּלֶךְ אַחֲשֻׁרוּשׁ מֶסַע עַל הָאָרֶץ וְאֵי הַיָּם וּמַעֲמָדוֹ רַק הִתְחַזַּק בְּזִמְנֵי מֶרְדֵּכִי: (ב) וְכָל מַעֲשֵׂה תִקְפוֹ - חִזְקוֹ וְגִבּוּרָתוֹ שֶׁל אַחֲשֻׁרוּשׁ וּפְרָשֶׁת גְּדֻלַּת מַעֲמָדוֹ שֶׁל מֶרְדֵּכִי אֲשֶׁר גִּדְּלוֹ הַמֶּלֶךְ הֲלוֹא הֵם כְּתוּבִים עַל סֵפֶר דְּבָרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי מְדֵי וּפָרַס

ואילו במגילה זו נכתבו רק הדברים הקשורים ישירות לנס הצלת היהודים: (ג)
והסיבה לגדולת מרדכי היא **כִּי מֶרְדֵּכִי הַיְּהוּדִי הָיָה מְשֻׁנָּה לְמֶלֶךְ**
אֲחֲשֵׁרוּשׁ וְגָדוֹל לַיְּהוּדִים וְרָצוּי לְרַב אֲחִיו דָּרָשׁ לעשות רק
טוֹב לְעַמּוֹ וְדַבָּר שְׁלוֹם עם כל האומות, ומזה הגיע שלום **לְכָל יִרְעוּ:**

בשנת 3406 לבריאת העולם בכ"א אדר התחיל למלוך דריוש (השני)
בנם של אחשורוש ואסתר המלכה על כסא מלכות פרס ומדי.

בשנת 3408 לבריאת העולם בכ"ד באלול השנה ה70 לחורבן בית ראשון
נותן דריוש רשות לבנות את בית המקדש, והתחילו להכין את צרכי
הבניה לבית המקדש השני.

בשנת 3409 לבריאת העולם בכ"ד כסלו התחילה בניית בית המקדש
השני.

בשנת 3412 לבריאת העולם בג' אדר נגמרה בניית בית המקדש השני.

פירוש החפץ חיים על התורה פרשת בשלח

כל נס ונס מסודר מגלגלי מאורעות שונים שקדמו לו בזמן, אלא כיון שכל מאורע הוא רק חלק מהנס, על כן אין אנו יכולים לראותו ומכל שכן שאין אנו יכולים למששו בידיים. עינינו רואות ואוזנינו שומעות רק עת יופיע פרק המאורע האחרון, ואז מתלכדות כל חוליות המאורעות שקדמו ונעשו לאחדים, והנס בשלמותו מופיע בכל זהרו וגדלו.

הנה לפנינו למשל, נס פורים, ראשיתו במאורע שאיש לא שם אליו לב. המאורע, שבגתן ותרש, שני סריסי המלך אחשוורוש, בקשו לשלוח יד במלך. ולמרדכי היהודי, שידע שבעים לשון, נודע הדבר והציל חיי המלך. המאורע כשהוא לעצמו לא היה בו אף שמץ נס לישראל.

וכן הדבר, כאשר נדרה שנת המלך. גם בזה לא נראה כל רמז על נס, כי הלא מעשים בכל יום, שמפני סבה זו או אחרת השינה נודדת. ומכיוון שנדרה שנת המלך, השתדלו עבדיו לקרוא לפניו סיפורי מעשיות מימים עברו, ובדרך מקרה הוציאו מארון הספרים את ספר הזיכרונות שהיה כתוב שם המאורע הראשון עם מרדכי. וכאשר שאל המלך מה נעשה יקר וגדולה למרדכי על זה ענהו הנער המשרת לפי תומו, שלא נעשה עמו דבר. וגם בזה אי אפשר לראות רמז על איזה נס.

מתי ידעו הכול כי נס גדול קרה? כאשר נתלכדו כל המאורעות יחד, אז הבינו כולם, כי הנס התחיל מעת שמע מרדכי את דברי בגתן ותרש, וכל המעשים שקרו אחרי זה, הם היו החוליות של השלשלת הארוכה הזאת ש"נס פורים" שמה.